

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
SYSTÉMU RYCHLÉHO VAROVÁNÍ
PRO POTRAVINY A KRMIVA (RASFF)
V ČESKÉ REPUBLICE
ZA ROK 2014**

PRAHA, ČERVENEC 2015

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) je jedním z mechanismů kontroly bezpečnosti potravin a krmiv na území jednotného trhu Evropské unie.

Zpracování závěrečné zprávy umožňuje podávání jednotných informací o systému RASFF jak vůči státním a unijním institucím, tak i směrem ke spotřebitelské veřejnosti. Obdobná zpráva, shrnující fungování RASFF na úrovni EU, je vydávána Evropskou komisí.

Roční zpráva o činnosti RASFF v České republice je pravidelně zpracovávána od roku 2005. Obsahuje vysvětlení fungování RASFF, zhodnocení jeho funkčnosti, textové a grafické vyhodnocení jednotlivých typů oznámení a toxikologický slovníček přibližující nejčastěji se vyskytující kontaminující látky v potravinách a v krmivech.

MUDr. Viera Šedivá
náměstkyně ministra pro řízení sekce potravinářských výrob
Úřad pro potraviny

Obsah

Úvod	4
Kategorie oznámení	5
Principy fungování RASFF v ČR	6
Statistika oznámení v roce 2014	8
Oznámení přijatá systémem RASFF v ČR	10
Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly trhu	12
Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly dovozu	14
Oznámení týkající se ČR rozdělená podle typu nebezpečí	18
Přehled jednotlivých nebezpečí u vybraných kategorií výrobků	20
Závěr	21
Slovníček	22
Přílohy	26
Seznam zkratk	35
Seznam obrázků, tabulek a grafů	36

Úvod

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed – RASFF) slouží pro sdílení informací o přímých nebo nepřímých rizicích ohrožujících zdraví lidí, zvířat a životní prostředí, která pocházejí z potravin nebo krmiv. Hlášení vyměňovaná systémem RASFF slouží zejména k zabránění uvedení rizikových potravin a krmiv do oběhu, případně jejich stažení ze společného evropského trhu.

Na evropské úrovni funguje systém rychlého varování již od roku 1979 a je spravován Evropskou komisí (EK). Je zřízen formou sítě, která kromě Evropské komise zahrnuje členské státy Evropské unie, státy Evropského sdružení volného obchodu (Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Švýcarsko) a od roku 2002 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA).

Systém RASFF vychází z článků 50 – 52 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví se postupy týkající se bezpečnosti potravin.

Dle článku 50 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, aniž by byly dotčeny právní předpisy Evropského společenství, členské státy neprodleně oznámí Evropské komisi prostřednictvím systému RASFF:

- a) všechna opatření, která přijmou s cílem omezit uvádění potraviny nebo krmiva na trh nebo prosadit jejich stažení z trhu nebo zpětné převzetí, pokud již byly dodány spotřebitelům, z důvodu ochrany lidského zdraví před rizikem, které vyžaduje rychlé jednání;
- b) všechna doporučení profesionálním hospodářským subjektům nebo dohody s nimi uzavřené, které mají za cíl na základě dobrovolnosti nebo povinnosti dosáhnout toho, aby se z důvodu vážného rizika pro lidské zdraví vyžadujícího rychlé jednání zabránilo uvedení určité potraviny nebo krmiva na trh nebo jejich případnému užití nebo aby toto uvedení na trh či užití bylo omezeno nebo aby se na ně vztahovaly zvláštní podmínky;
- c) všechny případy odmítnutí šarže, kontejneru nebo nákladu potravin nebo krmiv příslušným orgánem na hraničním přechodu v Evropské unii, které souvisí s přímým nebo nepřímým rizikem pro lidské zdraví.

Detailní pravidla fungování systému RASFF a role jednotlivých členů upravuje Nařízení Komise (EU) č. 16/2011, kterým se stanoví prováděcí opatření k Systému včasného varování pro potraviny a krmiva.

Kategorie oznámení

V rámci systému RASFF existují čtyři kategorie oznámení:

• **Varování (Alert notification)**

Předmětem tohoto oznámení je rizikový výrobek: potravinu, krmivo nebo materiál a předmět určený pro styk s potravinami (Food Contact Materials – FCM), který představuje přímé nebo nepřímé riziko pro zdraví lidí nebo zvířat. Jedná se o výrobek, který se vyskytuje na trhu, a tudíž je zapotřebí okamžitě zajistit návazné kroky v souladu s příslušnými právními předpisy a závaznými normami.

• **Informace (Information notification)**

Předmětem oznámení je rizikový výrobek, který nespĺňuje některé chemické, fyzikální nebo biologické požadavky na zdravotní nezávadnost. Jedná se o výrobek, u kterého není pravděpodobný vznik akutních nepříznivých zdravotních následků, a tudíž se nevyžaduje bezprostřední zásah (výrobek se nedostal na trh anebo se na trhu již nevyskytuje).

Je rozlišena na:

- a) „informační oznámení vyžadující další údaje“, kterým se rozumí informační oznámení v souvislosti s produktem, který je nebo může být uváděn na trh v jiné členské zemi;
- b) „informační oznámení zasílané na vědomí“ se rozumí informační oznámení v souvislosti s produktem, který:
 - i) se vyskytuje pouze v oznamující členské zemi nebo
 - ii) dosud nebyl uveden na trh nebo
 - iii) již není na trhu.

• **Odmítnutí na hranicích (Border rejection notification)**

Předmětem oznámení jsou potraviny anebo krmiva, které byly zamítnuty na vstupu do Evropské unie z důvodu rizika.

• **Novinka (News notification)**

Všechny druhy informací vztahující se k bezpečnosti výrobků, které nebyly oznámeny členským státem jako „Varování“, „Informace“ nebo „Odmítnutí na hranicích“, ale které jsou považovány za důležité pro dozorové orgány členských států.

Principy fungování RASFF v ČR

Zkušební provoz systému RASFF byl v České republice zahájen v srpnu roku 2003. V roce 2005 bylo vydáno Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanovuje systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv. Podpůrným strategickým dokumentem je Usnesení vlády ČR č. 25/2014 ke Strategii bezpečnosti potravin a výživy na období let 2014 – 2020. V současné době funguje systém RASFF v souladu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů a § 16b zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Úkoly členů sítě definuje Nařízení vlády č. 98/2005 Sb. Detailněji jsou upraveny v dokumentu Metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice, který je závazný pro všechny členy sítě RASFF v České republice a ve kterém jsou definovány vnitřní postupy jednotlivých ústředních orgánů státní správy.

Evropská komise komunikuje v členských státech s tzv. národními kontaktními místy (NKM). NKM v České republice bylo zřízeno při Státní zemědělské a potravinářské inspekci (SZPI). NKM v České republice dále komunikuje s členy sítě, resp. jejich kontaktními osobami (viz Obrázek č. 1). Celý systém v České republice je pak koordinován Ministerstvem zemědělství ČR (MZe), konkrétně sekretariátem Koordinační skupiny bezpečnosti potravin (KSBP), v součinnosti s Ministerstvem zdravotnictví ČR (MZ).

Publikačním centrem, které shromažďuje a zveřejňuje informace, je Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI).

Jednotlivými členy sítě RASFF v ČR jsou:

- Ministerstvo zemědělství^{1,2}
- Ministerstvo zdravotnictví^{1,2}
- Ministerstvo spravedlnosti^{2,3}
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost^{2,3}
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce^{2,4}
- Státní veterinární správa^{2,5}
- Orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví)^{2,6}
- Orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo vnitra)^{2,3}
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský^{2,7}
- Celní orgány^{2,3}
- Orgány veterinárního dozoru (Ministerstvo obrany)^{2,8}
- Ústav zemědělské ekonomiky a informací^{2,3}

¹ § 15 odst. 3 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

² Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika a ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv

³ § 14 odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁴ § 15 odst. 4 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁵ zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

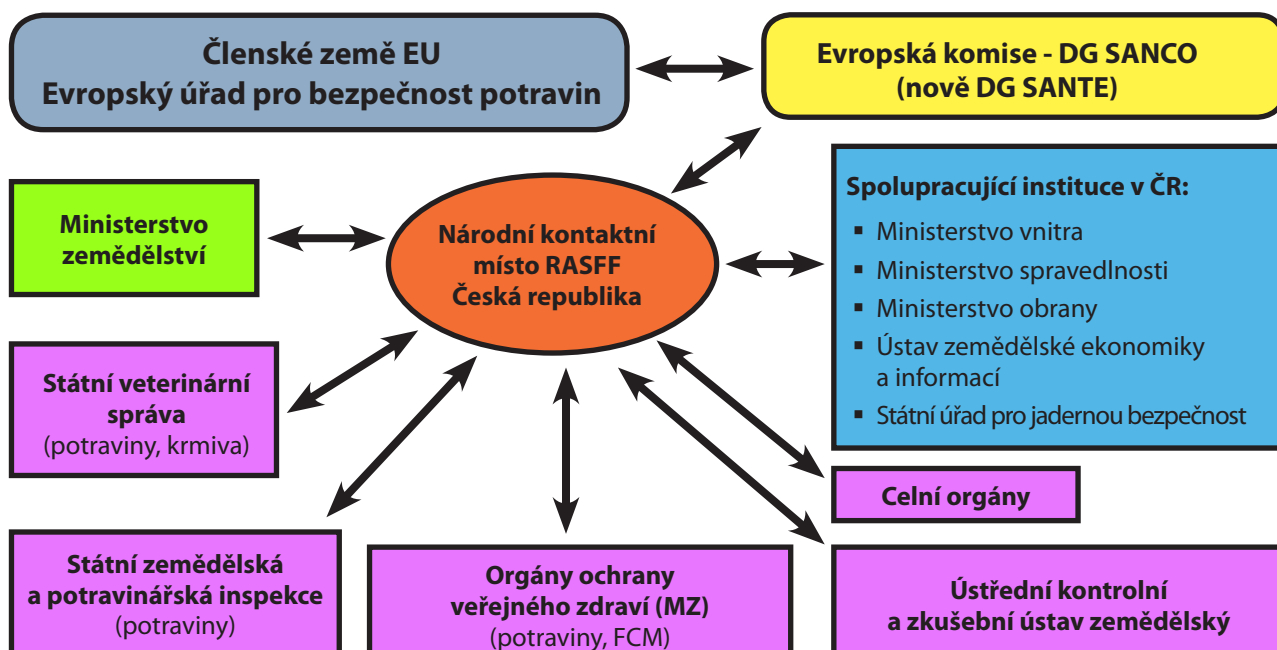
⁶ § 78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 16 odst. 1 zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

⁸ § 43 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Obrázek č. 1

Schéma fungování RASFF v ČR

Zástupci členů sítě RASFF se na základě informací získaných z hlášení při řešení jednotlivých případů obrazejí přímo na zainteresované subjekty. Pokud nastane potřeba informovat veřejnost, provozovatel tak musí učinit sám. Jednotliví členové sítě však mohou k případům dle svých kompetencí vydávat tiskové zprávy, které jsou pak zveřejněny na jejich webových stránkách a na webu www.bezpecnostpotravin.cz.

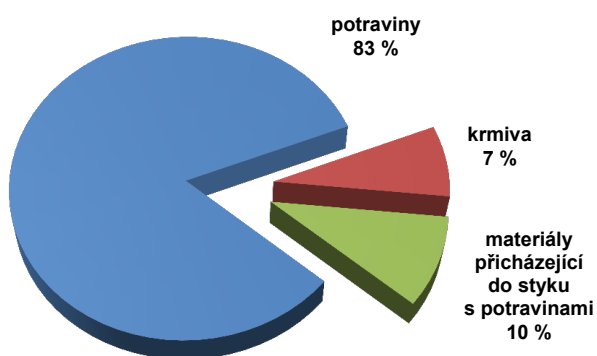
Pro koordinaci postupů v rámci sítě RASFF funguje pracovní skupina, ve které jsou zastoupeni členové sítě RASFF. Jednání pracovní skupiny je svoláváno v případě potřeby, minimálně však jednou ročně. Na programu jednání jsou zejména informace projednávané v rámci pracovní skupiny Evropské komise. V roce 2014 se pracovní skupina sešla jednou.

Pracovník národního kontaktního místa při SZPI zastupuje ČR na pravidelných jednáních Pracovní skupiny pro RASFF při Evropské komisi, která zahrnuje delegáty všech členských států Evropské unie. Pracovní skupina řeší především organizaci jednotlivých postupů systému RASFF v EU.

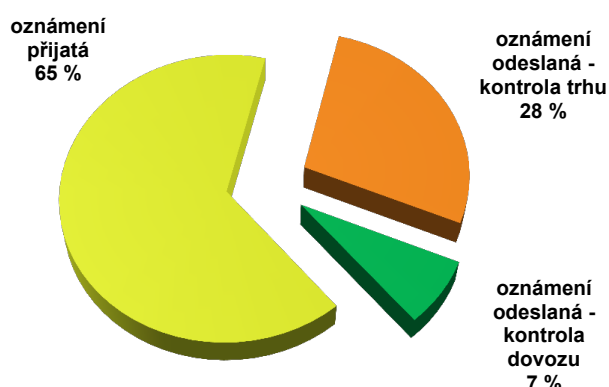
Statistika oznámení v roce 2014

Z celkového počtu 3157 originálních oznámení zpracovaných na úrovni Evropské unie v roce 2014 se České republiky týkalo celkem 199 oznámení (viz Přílohy A, B, Tabulka č. 2). Jedná se o oznámení, ve kterých byla Česká republika uvedena jako země původu nebo do ní byl výrobek distribuován, nebo ve kterých byla Česká republika uvedena jako dodavatel. Počet oznámení v kategoriích Varování, Informace, Odmítnutí na hranicích a Novinka byl v České republice v poměru: 94 : 84 : 18 : 2. Jedno oznámení bylo ze systému staženo, dále tedy není započítáváno do statistiky. Nejvíce oznámení se týkalo potravin (viz Graf č. 1)

Graf č. 1
Podíl oznámení týkajících se potravin a krmiv na celkovém počtu oznámení týkajících se České republiky v roce 2014

Graf č. 2
Podíl jednotlivých oznámení v roce 2014 dle zpracování týkajících se České republiky

Z celkového počtu 198 oznámení bylo v roce 2014 Českou republikou přijato 128 oznámení (65 %), 55 oznámení bylo odesláno jako výsledek kontroly trhu (28 %), 15 oznámení bylo odesláno jako výsledek kontroly dovozu potravin a surovin ze třetích zemí (7 %) (viz Graf č. 2).

V následující tabulce (Tabulka č. 1) je patrná změna v počtu oznámení odeslaných, zjištěných na základě kontroly trhu, v porovnání s rokem 2013. Celkový počet oznámení za rok 2014 se zvýšil o 15 % v porovnání s rokem předchozím.

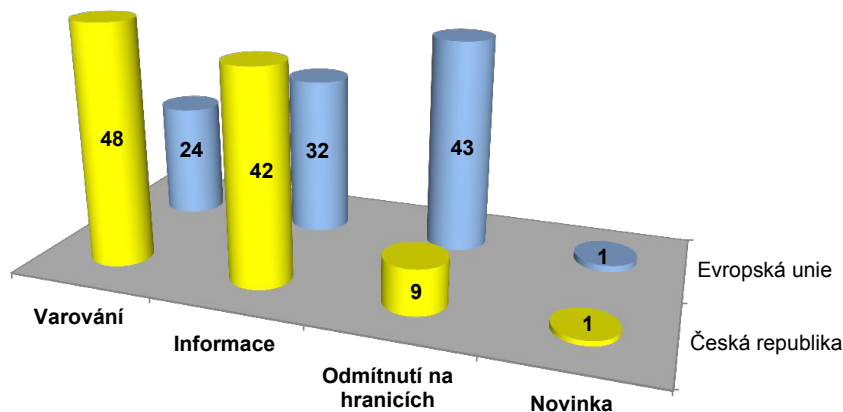
Tabulka č. 1
Vývoj počtu oznámení týkajících se České republiky od roku 2004

Rok	Oznámení přijatá	Oznámení odeslaná kontrola trhu	Oznámení odeslaná kontrola dovozu	Celkem
2004	18	17	27	62
2005	51	38	7	96
2006	75	73	4	152
2007	76	72	2	150
2008	62	52	4	118
2009	118	60	9	187
2010	87	83	7	177
2011	97	93	4	194
2012	72	63	8	144
2013	103	56	14	173
2014	128	55	15	198
změna oproti roku 2013	+24 %	-2 %	+7 %	+15 %

V Grafu č. 3 je znázorněn procentuální podíl jednotlivých oznámení (Varování, Informace, Odmítnutí na hranicích a Novinka) v České republice a na úrovni Evropské unie v roce 2014. V rámci Evropské unie se vyskytlo nejvíce Odmítnutí na hranicích, zatímco v České republice tvoří největší položku kategorie Varování.

Graf č. 3

Podíl jednotlivých oznámení (v %) podle kategorií na úrovni České republiky a Evropské unie v roce 2014

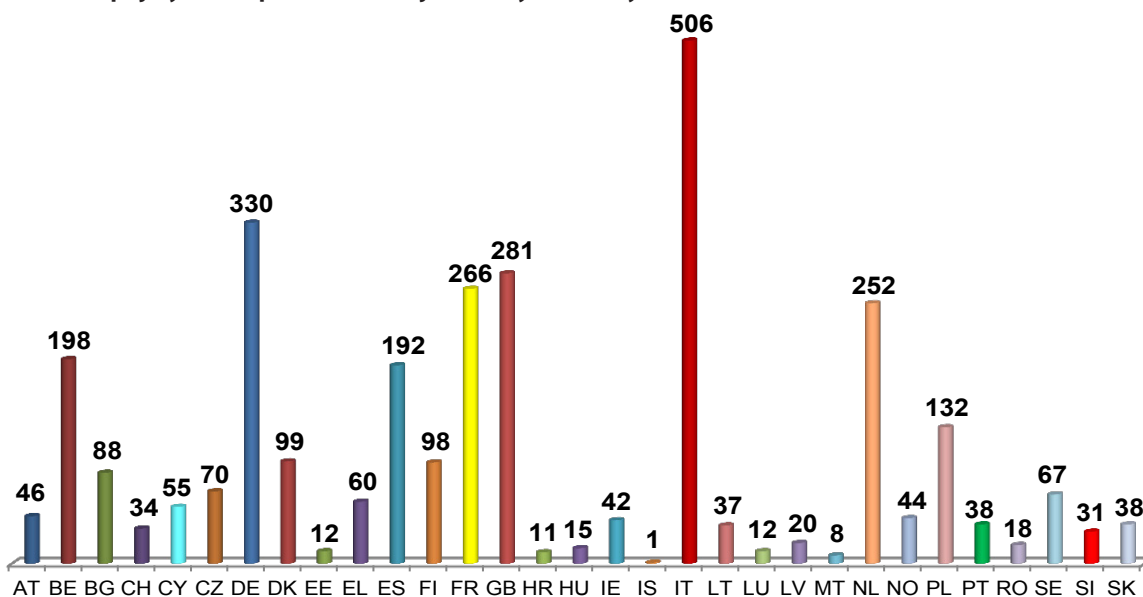
Na úrovni Evropské unie bylo předáno prostřednictvím systému RASFF celkem 3157 originálních oznámení, z nichž 751 bylo klasifikováno jako Varování, 410 jako Informační oznámení vyžadující další údaje, 623 jako Informační oznámení zasílané na vědomí a 1373 jako Odmítnutí na hranicích. Tato originální oznámení vyvolala 5910 navazujících oznámení. V porovnání s rokem 2013 se snížil počet originálních oznámení o 1,1 %, avšak počet navazujících oznámení vzrostl oproti roku 2013 o 14,6 %.

Z celkového počtu 3157 originálních oznámení v roce 2014 odeslala Česká republika 70 notifikací (2 %). Nejvíce oznámení bylo zasláno Evropské komisi ze strany Itálie (506), Německa (330), Spojeného království (281) a Francie (266).

V následujícím grafu (Graf č. 4) je znázorněn počet oznámení odeslaných Evropské komisi jednotlivými členskými státy na základě kontroly trhu, kontroly dovozu, stížností spotřebitelů a vlastním záchytem podniků.

Graf č. 4

Počet oznámení přijatých Evropskou komisí z jednotlivých členských států v roce 2014

Oznámení přijatá systémem RASFF v ČR

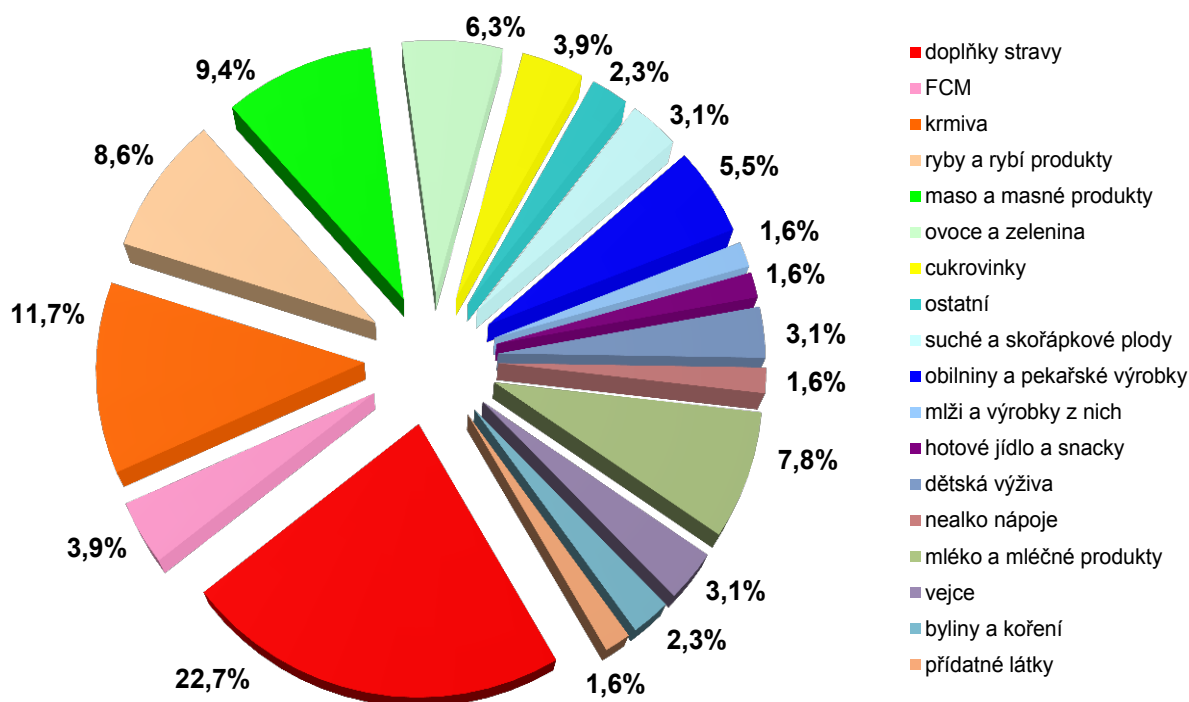
V roce 2014 NKM přijalo 128 oznámení týkající se České republiky. Z tohoto množství spadalo 68 oznámení do kompetence SZPI, 43 oznámení spadalo do působnosti Státní veterinární správy (SVS), 6 oznámení řešily orgány ochrany veřejného zdraví (OOVZ) a 8 oznámení řešil Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ). Další 3 případy byly šetřeny ve spolupráci více dozorových orgánů (SZPI a OOVZ, SVS a OOVZ, SZPI a SVS a OOVZ) z důvodu následné distribuce v rámci ČR.

Počet přijatých oznámení v kategoriích Varování, Informace, Odmítnutí na hranicích a Novinka byl v poměru 68: 55: 3: 2.

Největší podíl nevyhovujících potravin se vyskytoval v kategorii doplňky stravy (viz Graf č. 5). Nejčastější pochybení v této kategorii se týkalo obsahu nepovolených látek. Další významnou skupinu nevyhovujících výrobků představují krmiva – nejčastějšími prohřešky byl výskyt mykotoxinů a přítomnost geneticky modifikovaných složek. Významnou skupinu nevyhovujících výrobků představuje také kategorie masa a masných výrobků, kdy se objevily zejména patogenní mikroorganismy, ale také rezidua nepovolených veterinárních léčiv (nitrofuran).

Graf č. 5

Oznámení přijatá v roce 2014, rozdělená dle kategorie nevyhovujícího výrobku

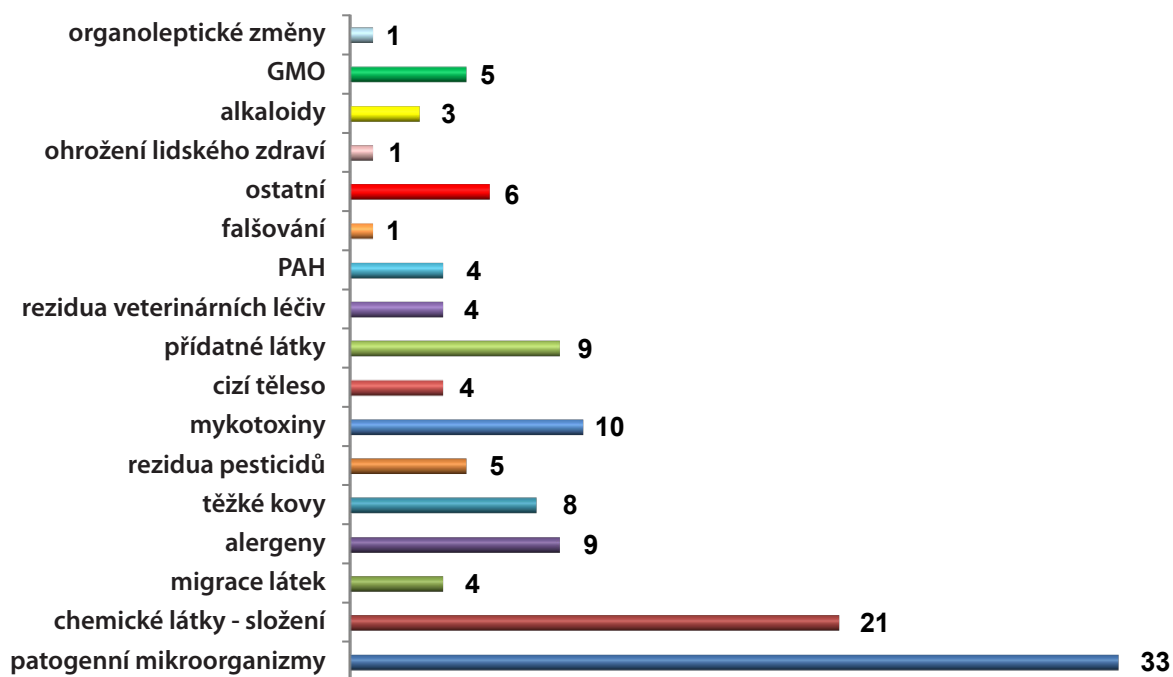

Nejpočetnější skupinu rizikových výrobků představovaly produkty kontaminované patogenními mikroorganismy, nejčastěji se vyskytovaly bakterie rodů *Salmonella* a *Escherichia* (viz Graf č. 6). Další početnou skupinu nebezpečí představují chemické látky, týká se to zejména nepovolených složek v doplňcích stravy.

Graf č. 6

Oznámení přijatá v roce 2014, rozdělená podle typu nebezpečí

Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly trhu

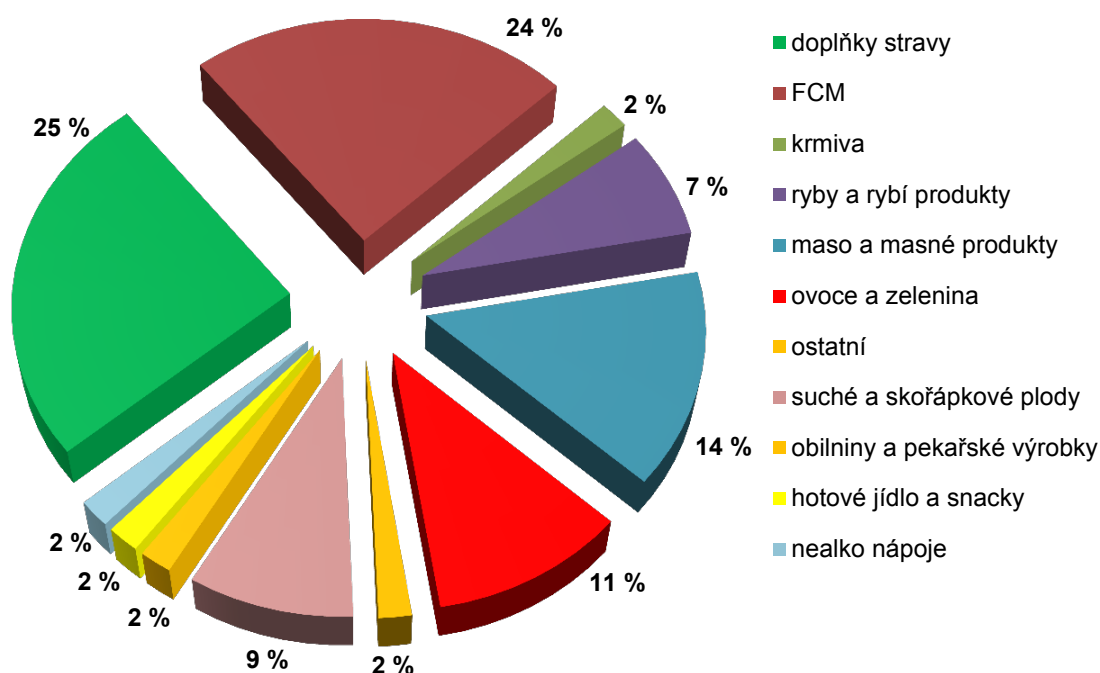
V roce 2014 odeslala Česká republika na Evropskou komisi (DG SANCO) 55 oznámení v kategorii kontrola trhu. SZPI oznámila do systému RASFF 29 případů, SVS 10 případů a OOVZ 13 případů. SZPI a SVS spolupracovaly na šetření 3 případů.

Počet odeslaných oznámení v kategoriích Varování a Informace byl v poměru 26 : 29.

Při kontrole trhu patřilo nejvíce nevyhovujících výrobků do kategorií maso a masné výrobky a doplňky stravy (viz Graf č. 7). V kategorii maso a masné produkty byly zaznamenány zejména patogenní mikroorganismy (rod *Salmonella*), v kategorii doplňků stravy šlo zejména o obsah nepovolených složek (DMAA – dimethylamylaminu, sildenafilu, 1-dehydro-androstenedionu, tetrahydrocannabinolu).

Graf č. 7

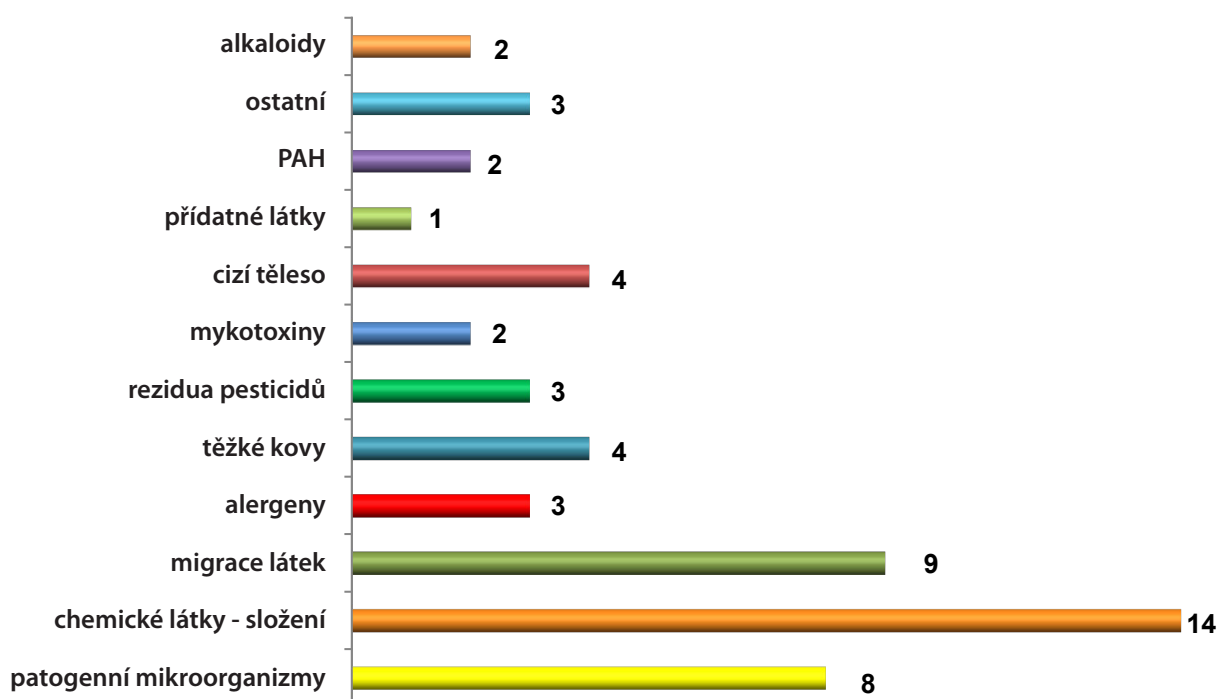
Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu v roce 2014, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku

U oznámení odeslaných na základě kontroly trhu (viz Graf č. 8) tvořily největší podíl z hlediska typu nebezpečí chemické látky přítomné v doplňcích stravy. Mezi další nejčtenější nebezpečí patřila migrace formaldehydu u výrobků určených pro styks potravinami (FCM) a přítomnost patogenních mikroorganismů (zejména rod *Salmonella*).

Graf č. 8

Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu v roce 2014, rozdělená podle typu nebezpečí

Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly dovozu

Celkem bylo v roce 2014 ze vstupního bodu ČR na trh EU odmítnuto 15 nevyhovujících zásilek (viz Tabulka č. 2). Ve všech případech oznámení řešily ve spolupráci SZPI a GŘC. Zeměmi původu byly Hong-Kong, USA, Čína, Bolívie, Indie a Afghánistán. Oznámení byla řazena do kategorie Odmítnutí na hranicích.

Tabulka č. 2

Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly dovozu v roce 2014

Datum	Produkt	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
24. 2. 2014	zelený čaj	dimethoate a fipronil	Hong-Kong	SZPI, GŘC
22. 5. 2014	doplňěk stravy ZeoForce Zeolite	nepovolená složka zeolit	USA	SZPI, GŘC
5. 6. 2014	zelený čaj	chlorpyrifos	Čína	SZPI, GŘC
5. 6. 2014	zelený čaj Sechuan	chlorpyrifos, buprofezin, acetamidrid, imidacloprid	Čína	SZPI, GŘC
5. 6. 2014	čaj oolong	buprofezin, imidacloprid	Čína	SZPI, GŘC
12. 6. 2014	para ořechy	aflatoxiny	Bolívie	SZPI, GŘC
24. 6. 2014	doplňěk stravy Neem	nepovolená složka Azadirachta indica	Indie	SZPI, GŘC
25. 7. 2014	rozinky	ochratoxin A	Afghánistán	SZPI, GŘC
28. 7. 2014	doplňěk stravy Vimax	sildenafil a tadalafil	Čína	SZPI, GŘC
5. 8. 2014	doplňěk stravy Vimax	sildenafil	Čína	SZPI, GŘC
12. 8. 2014	bylinné doplňky stravy (různé druhy)	nepovolené složky	Indie	SZPI, GŘC
12. 9. 2014	badyán celý	plíseň	Čína	SZPI, GŘC
21. 11. 2014	kvetoucí čaj	procymidon, profenofos, karbendazim	Čína	SZPI, GŘC
10. 12. 2014	bambusové výhonky	poškození obalů, napadení larvami a plísní	Čína	SZPI, GŘC
19. 12. 2014	bambusové výhonky	poškození obalů, napadení larvami a plísní	Čína	SZPI, GŘC

1. Celní úřad Praha-Ruzyně ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující zelený čaj z Wuyi Rock původem z Hong-Kongu, u kterého byl zjištěn vysoký obsah reziduí pesticidů. Laboratorními vyšetřeními provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pro dimethoate (nalezeno 0,26 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹) a pro fipronil (nalezeno 0,04 mg.kg⁻¹, MRL je 0,005 mg.kg⁻¹). Také byla potvrzena přítomnost dalších reziduí (acetamidrid, bifenthrin, carbendazim a benomyl, chlorfenapyr, chlorpyrifos, fipronil-desulfinyl, imidacloprid a prochloraz). Vzhledem ke zjištěním se distributor rozhodl vyvézt celou dodávku (celková hmotnost černého a zeleného čaje byla 50,14 kg, testovaného zeleného čaje bylo 22 kg) mimo Evropskou unii.

2. Celní úřad pro hl. město Prahu, celní oddělení Uhřetěves, ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku tří doplňků stravy ZeoForce Zeolite původem z USA. Výrobek obsahoval zeolit, který je veden jako nepovolená složka potravin nového typu, která není na základě platné legislativy v EU povolena (Nařízení EP a R (ES) č. 258/1997). Zásilka byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
3. Celní úřad Praha-Ruzyně ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující zelený čaj Meng Ding Mao Feng původem z Číny, u kterého byl zjištěn vysoký obsah reziduí pesticidů. Laboratorními vyšetřeními provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pro chlorpyrifos (nalezeno 0,25 mg.kg⁻¹, MRL je 0,1 mg.kg⁻¹). Zásilka o celkové hmotnosti 28 kg (součást dodávky čaje o celkové hmotnosti 236 kg) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
4. Celní úřad Praha-Ruzyně ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující zelený čaj Sechuan Green Tea původem z Číny, u kterého byl zjištěn vysoký obsah reziduí pesticidů. Laboratorními vyšetřeními provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pro acetamiprid (nalezeno 0,52 mg.kg⁻¹, MRL je 0,1 mg.kg⁻¹), buprofezin (nalezeno 0,2 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹), chlorpyrifos (nalezeno 0,62 mg.kg⁻¹, MRL je 0,1 mg.kg⁻¹), fipronil (nalezeno 0,011 mg.kg⁻¹, MRL je 0,005 mg.kg⁻¹) a imidacloprid (nalezeno 0,23 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹). Zásilka o celkové hmotnosti 42 kg (součást dodávky čaje o celkové hmotnosti 236 kg) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
5. Celní úřad Praha-Ruzyně ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující čaj Formosa Oolong Tea původem z Číny, u kterého byl zjištěn vysoký obsah reziduí pesticidů. Laboratorními vyšetřeními provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pro buprofezin (bylo nalezeno 0,44 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹) a imidacloprid (bylo nalezeno 0,25 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹). Zásilka o hmotnosti 33 kg (součást dodávky čaje o celkové hmotnosti 236 kg) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
6. Celní úřad pro hl. město Prahu, celní oddělení Uhřetěves, zadržel při cílené kontrole zásilku para ořechů z Bolívie, u kterých byl zjištěn vysoký obsah aflatoxinů. Laboratorními rozbory provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu pro aflatoxin B₁ (maximální limit je 5 µg.kg⁻¹, nalezeno bylo 56,47 µg.kg⁻¹) a také překročení maximálního limitu pro sumu aflatoxinů (B₁+B₂+G₁+G₂) – maximální limit je 10 µg.kg⁻¹, nalezeno bylo 79,18 µg.kg⁻¹. Dodávka o celkové hmotnosti 16 000 kg byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
7. Celní úřad Praha-Ruzyně při cílené kontrole zadržel zásilku doplňku stravy Neem původem z Indie. Na obalu byla uvedena přítomnost byliny *Azadirachta indica* (zederach indický), jejíž použití není na základě platné potravinářské legislativy v ČR povoleno⁹. Zásilka o počtu 264 balení (po 60 kapslích) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
8. Celní úřad pro Kraj Vysočina, územní pracoviště v Pelhřimově, zadržel u příjemce v ČR zásilku sušených rozinek původem z Afghánistánu. SZPI byla informována Bulharskem, přes které se zásilka dostala do EU, že v rozinkách bylo zjištěno nadlimitní množství ochratoxinu A (maximální limit je 10 µg.kg⁻¹, nalezeno bylo 32,4 µg.kg⁻¹). Zásilka o celkové hmotnosti 19 900 kg byla zadržena a vrácena do Afghánistánu.

9. Celní úřad Praha-Ruzyně zadržel při cílené kontrole zásilku doplňku stravy Vimax původem z Číny. V tomto doplňku stravy byla zjištěna přítomnost tadalafilu a sildenafilu, jejichž použití není na základě platné potravinářské legislativy v ČR povoleno⁹. Zásilka o počtu 50 balení (po 30 kapslích) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
10. Celní úřad Praha-Ruzyně zadržel při cílené kontrole zásilku doplňku stravy Vimax původem z Číny. V tomto doplňku stravy byla zjištěna přítomnost sildenafilu, jehož použití není na základě platné potravinářské legislativy v ČR povoleno⁹. Zásilka o počtu 35 balení (po 60 kapslích) byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
11. Celní úřad Praha-Ruzyně zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující několik druhů doplňků stravy Himalaya původem z Indie, které obsahovaly byliny, jejichž použití není na základě platné potravinářské legislativy v ČR povoleno⁹. Jednalo se o tyto produkty: KAPIKACHHU, který obsahoval bylinu *Mucuna pruriens* (mukuna), Himalaya SERPINA a Himalaya LUKOL obsahovaly bylinu *Rauwolfia serpentina* (rauwolfie plazivá). Dále šlo o doplněk stravy s názvem Himalaya HIMPLASIA obsahující bylinu *Areca catechu* (areka obecná – betelový oříšek), Himalaya MENOSAN a Himalaya REOSTO, které obsahovaly bylinu *Sida cordifolia* (sida srdcolistá). Doplněk stravy HERBOLAX obsahoval bylinu *Ipomoea turpethum* (povíjnice). Zásilka nebyla propuštěna do volného oběhu.
12. Celní úřad pro hl. město Prahu, celní oddělení Hostivař, zadržel při náhodné kontrole zásilku badyánu z Číny, který byl napadený bílou plísní. Některé obaly přepravních boxů byly poškozeny. Zásilka o celkové hmotnosti 750 kg nebyla propuštěna do volného oběhu.
13. Celní úřad Praha-Ruzyně ve spolupráci se SZPI zadržel při cílené kontrole zásilku obsahující kvetoucí zelený čaj původem z Číny, u kterého byl zjištěn vysoký obsah reziduí pesticidů. Laboratorními vyšetřeními provedenými ve zkušební laboratoři SZPI v Praze bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pro karbendazim (nalezeno 0,31 mg.kg⁻¹, MRL je 0,1 mg.kg⁻¹), procymidon (nalezeno 0,15 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹) a profenofos (nalezeno 0,74 mg.kg⁻¹, MRL je 0,05 mg.kg⁻¹). Celá zásilka obsahovala celkem 35 kg různých typů kvetoucích čajů, byl analyzován pouze kvetoucí čaj Jasmine o váze 5 kg. Na základě principu předběžné opatrnosti byla celá zásilka (o hmotnosti 35 kg) zadržena a vrácena zpět.
14. Celní úřad pro hl. město Prahu, celní oddělení Uhřetěves, zadržel při náhodné kontrole zásilku konzervovaných bambusových výhonků původem z Číny, u kterých byly poškozeny obaly, dále byly napadeny plísní a larvami. Zásilka o celkovém objemu 37 422 litrů byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.
15. Celní úřad pro hl. město Prahu, celní oddělení Hostivař, zadržel při náhodné kontrole zásilku konzervovaných bambusových výhonků původem z Číny, u kterých byly poškozeny obaly, dále byly napadeny plísní a larvami. Zásilka o celkové hmotnosti 18 400 kg byla zadržena a nebyla propuštěna do volného oběhu.

⁹Předmětný doplněk stravy obsahuje složku, která je zakázaná při výrobě potravin podle Přílohy 4 vyhlášky MZ č. 225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin. Doplněk stravy nelze uvést na trh ČR.

V roce 2014 byla Česká republika označena jako země původu (viz Tabulka č. 3) v 27 případech z celkových 183 oznámení (Oznámení přijatá a Oznámení odeslaná, týkající se kontroly trhu). Nejčastějším nebezpečím byl výskyt rodu *Salmonella* v mase a masných produktech.

Tabulka č. 3

Oznámení, ve kterých byla v roce 2014 uvedena Česká republika jako země původu

Datum	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Dozorový orgán
10. 1. 2014	sušená drůbeží krev	úlomky kostí	Polsko	ÚKZÚZ
17. 1. 2014	drůbeží maso (surovina z ČR)	<i>Salmonella enteritidis</i>	Polsko	SVS
17. 1. 2014	kuřecí stehna	<i>Salmonella enteritidis</i>	ČR	SVS
10. 2. 2014	mražené drůbeží maso (surovina z ČR)	<i>Salmonella enteritidis</i>	Polsko	SVS
20. 2. 2014	vepřový gyros	<i>Salmonella</i> spp.	ČR	SVS
28. 3. 2014	doplňek stravy TRIBU	nepovolený 1-dehydro-androstenedion	ČR	SZPI
9. 4. 2014	chlazené drůbeží maso	<i>Salmonella</i> spp.	Polsko	SVS
15. 4. 2014	doplňek stravy AMIX GuggulLean	nepovolený progesteron a 1-dehydro-androstenedion	ČR	SZPI
23. 4. 2014	kukuřičná strouhanka	deoxynivalenol	Slovensko	SZPI
6. 5. 2014	doplňek stravy	sildenafil thiono analog	Itálie	SZPI
28. 5. 2014	rýžovo-kukuřičný snack s příchutí čedaru	nedeklarovaný lepek	ČR	SZPI
28. 5. 2014	sklenice s dekorem	migrace kadmia a olova	ČR	OOVZ
4. 6. 2014	inaktivované (krmné) kvasnice (surovina z ČR)	melamin	Polsko	ÚKZÚZ
5. 6. 2014	doplňek stravy Brusnice Akut	vysoký obsah E 129 – červec Allura AC	Slovensko	SZPI
11. 6. 2014	sušená střívka pro psy	<i>Salmonella</i> Stanley	Slovensko	SVS
19. 6. 2014	čočka velkozrnná	vysoký obsah olova	Slovensko	SZPI
31. 7. 2014	doplňek stravy Compress Fever	nepovolený progesteron	ČR	SZPI
1. 8. 2014	čerstvá bazalka	<i>Salmonella</i>	Německo	SZPI
26. 9. 2014	bezlepkové cereálie	nedeklarovaný lepek	ČR	SZPI
6. 10. 2014	žvýkačka pro psy	<i>Salmonella</i> Derby a vysoký obsah Enterobacteriaceae	Rakousko	SVS
7. 10. 2014	žvýkačka pro psy	<i>Salmonella</i> Derby, <i>Salmonella</i> London, <i>Salmonella</i> typhimurium DT 104 a vysoký obsah Enterobacteriaceae	Rakousko	SVS
17. 10. 2014	čokoládovo-vanilkový dezert	vysoký obsah peroxidu vodíku	ČR	SVS
24. 10. 2014	krmivo pro psy	<i>Salmonella</i> typhimurium, vysoký obsah Enterobacteriaceae	ČR	SVS
21. 11. 2014	drůbeží sekaná	<i>Salmonella enterica</i>	ČR	SVS
11. 12. 2014	krutony	nedeklarovaný celer	ČR	SZPI
18. 12. 2014	paštika s kachními játry	nesprávné značení	ČR	SVS
30. 12. 2014	hluboce zmražené makrely	hnilobný zápach	ČR	SVS

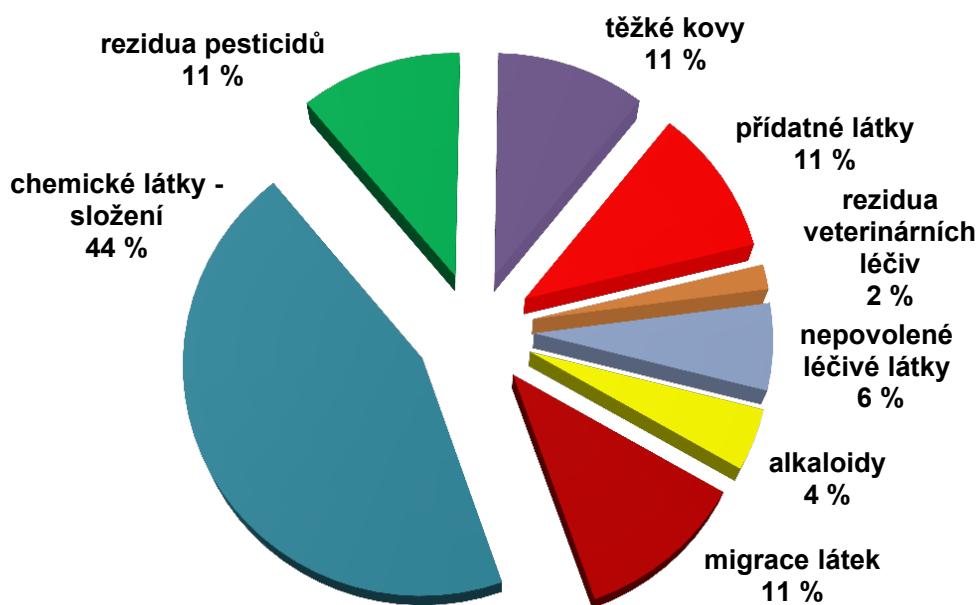
Oznámení týkající se ČR rozdělená podle typu nebezpečí

Kontaminace chemickými a jinými látkami

V roce 2014 NKM pro RASFF v České republice přijalo 69 oznámení spadajících do této kategorie (54 % z počtu přijatých oznámení). Při kontrole trhu bylo odesláno na Evropskou komisi (DG SANCO) 36 oznámení (66 % z počtu oznámení zjištěných při kontrole trhu) a při kontrole dovozu bylo odesláno 10 oznámení (67 % z počtu oznámení zjištěných při kontrole dovozu) spadající do této kategorie. Předmětem notifikací byly především výrobky, které obsahovaly chemické látky (zejména nepovolené složky doplňků stravy), dále rezidua pesticidních látek a migrace látek z předmětů určených ke styku s potravinami (viz Graf č. 9).

Graf č. 9

Četnost jednotlivých kontaminantů v roce 2014

Co se týká jednotlivých zemí, které byly označeny jako země původu výrobků s výskytem chemické kontaminace (viz Tabulka č. 4), nejčastěji se vyskytovala oznámení týkající se doplňků stravy (nepovolené chemické látky) a FCM (migrace primárních aromatických aminů a formaldehydu) původem z Číny. Dalšími v pořadí jsou USA s 19 oznámeními (doplňky stravy – obsah nepovolených složek potravin (potraviny nového typu) a chemických látek), dále Polsko s 8 hlášeními (doplňky stravy s nepovolenými chemickými látkami a rezidua pesticidů u ovoce a zeleniny) a ČR také s 8 hlášeními, které se týkaly zejména nepovolených chemických látek v doplncích stravy.

Tabulka č. 4

Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem chemické kontaminace v roce 2014

Země původu	Počet oznámení	Kategorie výrobku	Nebezpečí
Čína	25	kakao, káva, čaj; doplněk stravy FCM; krmivo; cukrovinky; maso a masné produkty; přídatné látky	rezidua pesticidů, chemické látky, migrace formaldehydu, migrace aromatických aminů, přídatné látky, těžké kovy
USA	19	doplněk stravy	nepovolené složky potravin (PNT), chemické látky, přídatné látky
Polsko	8	ovoce a zelenina; doplněk stravy; FCM	rezidua pesticidů, těžké kovy, chemické látky, migrace niklu
ČR	8	doplněk stravy; FCM; luštěniny; mléko a mléčné produkty	chemické látky, migrace kadmia a olova, těžké kovy
Německo	6	doplněk stravy; maso a masné produkty; FCM; obiloviny a pekárenské produkty	chemické látky, těžké kovy, migrace niklu, alkaloidy
Nizozemsko	5	ryby a rybí produkty; mléko, mléčné produkty; ovoce a zelenina; maso a masné produkty	chemické látky, přídatné látky, rezidua pesticidů, těžké kovy
Thajsko	5	suché ovoce; byliny a koření; ryby a rybí produkty; krmivo	přídatné látky, chemické látky, těžké kovy
Spojené království	4	doplněk stravy	nepovolené složky potravin (PNT), chemické látky, přídatné látky
Indie	3	doplněk stravy	chemické látky
Maďarsko	3	ořechy, výrobky z ořechů a semena; doplněk stravy	alkaloidy, chemické látky, přídatné látky
Lotyšsko	3	ryby a rybí produkty	chemické látky
Švýcarsko	2	obiloviny a pekárenské produkty	alkaloidy
Itálie	2	ryby a rybí produkty	těžké kovy
Vietnam	2	korýši a produkty z nich	rezidua veterinárních léčiv, přídatné látky
Indonésie	2	ryby a rybí produkty	chemické látky
Litva	2	krmivo; ryby a rybí produkty	chemické látky, přídatné látky
Bulharsko	2	doplněk stravy	chemické látky
Rumunsko	2	doplněk stravy; obiloviny a pekárenské výrobky	chemické látky, přídatné látky
Francie	1	ořechy, výrobky z ořechů a semena	alkaloidy
Kanada	1	doplněk stravy	chemické látky
Uzbekistán	1	suché ovoce	přídatné látky
Irsko	1	korýši a produkty z nich	přídatné látky
Turecko	1	ovoce a zelenina	rezidua pesticidů
Slovinsko	1	přídatné látky	těžké kovy
Estonsko	1	ryby a rybí produkty	chemické látky
Peru	1	ovoce a zelenina	rezidua pesticidů
Dánsko	1	maso a masné produkty	chemické látky
Brazílie	1	ovoce a zelenina	rezidua pesticidů
Zimbabwe	1	ovoce a zelenina	rezidua pesticidů
Hong-Kong	1	kakao, káva, čaj	rezidua pesticidů

Přehled jednotlivých nebezpečí u vybraných kategorií výrobků

V roce 2014 SZPI řešila 16 případů týkajících se **ovoce a zeleniny**, notifikace se týkaly reziduí pesticidů (dimethoate, fipronil, chlorpyrifos, flonicamid, iprodion, buprofezin, imidacloprid, acetamiprid, procymidon, profenofos, karbendazim atd.). Ve zpracovaném ovoci a zelenině byly dále hlášeny nálezy aflatoxinů, vysokého obsahu přídatných látek a výskytu patogenních mikroorganismů.

Co se týká **obilovin a obilných produktů**, v roce 2014 SZPI řešila celkem 8 případů. Oznámení se týkala zejména nedeklarovaného lepku v bezpečnostních výrobcích a výskytu mykotoxinů. Také byla hlášena 3 oznámení týkající se výživy pro kojence a malé děti, kdy byla v ovesné kaši zjištěna přítomnost alkaloidu atropinu.

V kategorii **maso a masné produkty** bylo evidováno celkem 20 oznámení. Většinou se oznámení týkala přítomnosti patogenních mikroorganismů (jednalo se výhradně o rod *Salmonella*), dále se jednalo o hlášení nálezů zakázané látky nitrofuranu či překročení maximálních limitů pro těžké kovy.

SVS řešila v roce 2014 celkem 16 oznámení týkajících se **ryb a produktů rybolovu**, kdy byly hlášeny nálezy reziduí veterinárních léčiv, dále byly zaznamenány případy nadlimitního výskytu PAU, histaminu, těžkých kovů, také se objevil případ nedeklarování alergenů (lepek, sója, vejce) ve směsi mořských plodů.

V roce 2014 SZPI řešila 43 případů týkajících se **doplňků stravy**, dalších 5 případů bylo řešeno ve vzájemné spolupráci SZPI a GŘC. Nejvíce pochybení v kategorii doplňků stravy tvořily nepovolené látky, šlo zejména o byliny, které nejsou platnou potravinářskou legislativou ČR povoleny. Jednalo se o rostliny *Azadirachta indica* (zederach indický – napomáhá zvyšovat obranyschopnost organismu, zejména proti působení mikroorganismů), *Mucuna pruriens* (mukuna – obsahuje prekurzor dopaminu), *Rauwolfia serpentina* (rauwolfie plazivá – obsahuje bioaktivní chemické látky yohimbin, reserpin apod., snižuje krevní tlak), *Sida cordifolia* (sida srdcolistá – obsahuje efedrin, pseudoefedrin apod.), *Areca catechu* (areka obecná – má psychoaktivní účinky) a *Ipomoea turpethum* (povíjnice – má projímavé účinky). Druhou významnou skupinu tvořily chemické látky, v těchto případech šlo zejména o výskyt sildenafilu a tadalafilu (látky na léčbu erektilní dysfunkce, jedná se o léčivou látku, je dostupná pouze v přípravcích na lékařský předpis), vinpocetinu (zlepšuje činnost mozku), guggulsteronu (spalovač tuku), fenylethylaminu (amfetamin, psychotropní látka), progesteronu a 1-dehydro-androstenedionu (anabolické steroidy), tetrahydrocannabinolu (THC) a dimethylamylaminu (DMAA). Dále byla zjištěna v doplňcích stravy přítomnost nepovolených potravin nového typu (PNT) a nadlimitní množství aditivních látek.

V roce 2014 řešily v kategorii **FCM** (materiály určené pro styk s potravinami) dozorové orgány 18 případů týkajících se převážně migrace látek. Nejčastější případy byly notifikace týkající se migrace formaldehydu, primárních aromatických aminů a těžkých kovů. Dále byly hlášeny případy, kdy se zejména z kuchyňských „pomocníků“ uvolňovaly kovové či plastové úlomky.

V kategorii **krmiv** šetřily ÚKZÚZ a SVS celkem 15 případů, nejčastěji se jednalo o přítomnost GMO, nálezy úlomků kostí živočichů v krmné směsi, nadlimitní množství mykotoxinů či přítomnost patogenních organismů.

Tiskové zprávy v roce 2014

V souvislosti s případy hlášenými systémem RASFF v ČR bylo vydáno Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí 26 tiskových zpráv a Státní veterinární správou 7 tiskových zpráv.

Závěr

V roce 2014 byl v České republice systémem RASFF z celkového počtu 198 oznámení zaznamenán největší podíl oznámení (přijata, odeslaná na základě kontroly trhu a dovozu) v těchto kategoriích: doplňky stravy (48 oznámení), maso a masné produkty (20 oznámení) a materiály a výrobky určené pro styk s potravinami (18 oznámení).

V roce 2014 byl největší počet nevyhovujících výrobků zaznamenán v kategorii doplňky stravy, které obsahovaly zejména rostliny nebo chemické látky, jejichž použití není povoleno platnou potravinářskou legislativou v České republice.

Druhou nejvýznamnější kategorií v počtu hlášení bylo maso a masné produkty. Nejčastějším důvodem byla přítomnost patogenních mikroorganismů (zejména rod *Salmonella*), dále se jednalo o hlášení nálezů zakázané látky nitrofuranu či překročení maximálních limitů pro těžké kovy.

Počet oznámení řešených v systému RASFF v České republice oproti předchozímu období mírně vzrostl (nárůst 15 %). Informace o oznámeních bylo možné v týdenních přehledech zjišťovat na stránkách **www.bezpecnostpotravin.cz**.

Spolupráce členů sítě v České republice za rok 2014 je hodnocena jako účinná, systém jako funkční a efektivní. Činnost je zabezpečována moderním technickým vybavením jednotlivých členů. Existence pracovní skupiny pro RASFF v ČR, která se pravidelně schází od roku 2002, se také ukazuje jako účinná. Jednání této skupiny se účastní kontaktní osoby členů sítě s cílem průběžného hodnocení funkčnosti systému, vzájemné informovanosti, školení osob v používání technických prostředků a návrhů na zdokonalení systému.

Česká republika se aktivně účastní jednání pracovní skupiny pro systém RASFF při Evropské komisi. Prostřednictvím svého zástupce v této pracovní skupině ČR prezentuje a prosazuje stanoviska na zlepšení fungování systému RASFF a podílí se na přípravě legislativy.

Slovníček

Mykotoxiny

Jsou sekundární toxické metabolity vláknitých mikromycet, které patří mezi významné toxiny přírodního původu. Mykotoxiny jsou strukturně odlišné komplexní organické sloučeniny o nízké molekulové hmotnosti. Jsou nebílkovinné povahy, toxické pro člověka a živé organizmy. V současné době je známo přes 300 mykotoxinů. I nadále jsou objevovány a chemicky charakterizovány další nové mykotoxiny. Hlavními producenty mykotoxinů jsou plísňe rodů *Aspergillus*, *Penicillium* a *Fusarium*. Tvorba mykotoxinů je podmíněná biologickými, fyzikálními a chemickými faktory. Obsah mykotoxinů pak závisí na následujících faktorech: vlhkosti, teplotě, délce skladování, poškození obalu zrna, přítomnosti kyslíku, oxidu uhličitého, složení substrátu, mykologickém profilu toxinogenních vláknitých mikromycet, sporulaci, mikrobiálních interakcích a přítomnosti hmyzu.

- **Aflatoxiny** patří do skupiny mykotoxinů, které jsou pro lidi zvláště škodlivé, i v malém množství jsou považovány za karcinogenní. Aflatoxiny jsou produkovány téměř výlučně kmeny *Aspergillus flavus* a *Aspergillus parasiticus*. Produkce aflatoxinů silně závisí na teplotě, vlhkosti, přístupu vzduchu, struktuře a chemickém složení substrátu. Důležité jsou i vlivy doprovodné mikroflóry. Existují látky, které jsou schopny biosyntézu aflatoxinů do určité míry blokovat, jiné naopak jejich produkci zvyšují. Za základní se považují aflatoxiny B₁, B₂, G₁, a G₂, přičemž aflatoxin B₁ je nejsilnější přírodní karcinogen. Aflatoxiny produkované plísní *Aspergillus flavus* mohou infikovat plodiny, např. obilí, bavlnu, podzemnici olejnou a ořechy stromů. Mezi potraviny choulostivé na výskyt aflatoxinů patří arašídy, para ořechy, chilli koření, sušené ovoce (např. fíky), sója, kukuřice a výrobky z nich. Odvozené aflatoxiny se mohou nalézat také v mléku a v mléčných výrobcích (aflatoxiny M₁ a M₂). Tyto aflatoxiny jsou produkovány v procesu trávení přežvýkavci, kteří jsou krmeni kontaminovanými krmivy. Aflatoxiny jsou schopné vyvolat u člověka zánět jater, primární hepatom a stavy útlumu imunity. Většina problémů s aflatoxiny u nás souvisí především s dovezenými potravinami, krmivy a surovinami.
- **Ochratoxin A** se vyskytuje v řadě komodit jak rostlinného, tak živočišného původu. Za hlavní zdroje ochratoxinu A jsou pokládány cereálie, cereální produkty, vepřové maso, krev a vnitřnosti (játra, ledviny, výrobky z krve), dále káva, pivo, luštěniny, koření a zelený čaj. Mezi jeho další zdroje patří i sušené ovoce, jako např. fíky, rozinky, lékořice, grapefruitová šťáva, červené víno a vinný ocet.
- **Patulin** je v přirozených podmínkách znám především jako kontaminant jablek a výrobků z nich. Růst plísně a následná tvorba patulinu však běžně probíhá teprve při poškození povrchové tkáně plodu. Příležitostně byl také patulin zjištěn v ovoci s přirozenou hnědou hnilobou jako jsou banány, grepy, broskve, meruňky, ananas, borůvky, v plesnivých kompotech, hruškových džusech, ale také v malinách.
- Kukuřice, krmiva a potraviny na bázi kukuřice patří k nejvýznamnějším zdrojům fumonisinů. Dále se mohou nalézat v nudlích, koření (např. kari, kari pastách, chilli papričkách), pivu a chlebu.
- **Deoxynivalenol (DON)** je pravděpodobně nejběžnější a nejznámější mykotoxin kontaminující potraviny a krmiva z obilovin. Deoxynivalenol lze nalézt v potravinách jako obiloviny a výrobky z nich, dětská výživa z obilovin, ječmen a hotové výrobky na bázi ječmene, různé druhy kukuřice, pšenice a výrobky z ní, triticales, rýže, proso, čirok, otruby, žitná mouka, chleba, špagety, müsli, nudle, pivo, koriandr, zázvor, sójové boby, česnek, brambory.
- **Zearalenon** je běžně nacházen v potravinách, hlavně cereáliích a cereálních produktech, zejména v oblastech s teplým podnebím. Vysoké koncentrace zearalenonu jsou spíše důsledkem nesprávného ošetření a uskladnění, než primárního vzniku před sklizní na poli. Zearalenon byl nalezen v potravinách

jako obiloviny a výrobky z nich, ječmen, slad, pivo, kukuřice, cornflakes, popcorn, žito, oves, pšenice, chléb, rýže, čirok, proso, boby, ořechy, banány, chilli koření, koriandr, kari, fenykl, pepř, olej.

Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU, PAH)

- Polycyklické aromatické uhlovodíky jsou závažnou skupinou škodlivých látek vznikajících během neúplného hoření organických materiálů (uhlí, dřevo, pohonné hmoty) a působením vyšších teplot na potraviny při uzení, pražení, grilování, pečení, smažení apod. Nejčastěji vyskytujícími se PAU jsou: benzo(a)pyren, naftalen, acenaftalen, acenaften, fluoren, fenantren, antracen, fluoranten, pyren, benzo(a)antracen, chrysen, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(123-cd)pyren, dibenzo(ah)antracen.

Rezidua veterinárních léčiv

- Jedná se o zbytky léčivých přípravků ze skupiny antibiotik a chemoterapeutik, které lze zjišťovat v živočišných tkáních zvířat určených k produkci potravin, pokud byla zvířatům tato léčiva podána jakoukoli povolenou formou včetně podání cestou medikovaného krmiva. Pokud nebyla u těchto veterinárních léčivých přípravků dodržena ochranná lhůta, tedy období mezi posledním podáním léčivého přípravku v souladu se zákonem o léčivech a okamžikem, kdy lze od těchto zvířat získávat živočišné produkty určené k výživě lidí, lze zbytky léčivých přípravků zjišťovat v hodnotách nad stanovený maximální limit reziduí (MRL). Při tomto zjištění je surovina/potravina nepoživatelná.

Potravinářské přídatné látky

- Potravinářské přídatné látky (potravinářská aditiva) jsou látky, které se z technologických důvodů záměrně přidávají do potravin při jejich výrobě, zpracování, úpravě, balení, přepravě nebo skladování a stávají se tak součástí konečné potraviny. Potravinářskými přídatnými látkami se rozumí látky, které se bez ohledu na jejich výživovou hodnotu zpravidla nepoužívají samostatně ani jako potravina, ani jako charakteristická potravinová přísada. K nejvíce používaným aditivům patří barviva, náhradní sladidla, konzervační látky, antioxidanty, látky chuťové a zahušťovadla.

Těžké kovy

- Olovo se do potravního řetězce dostává z obalových materiálů, v malém množství z nátěrových látek, případně spalováním fosilních paliv. Nejvydatnějším zdrojem pro životní prostředí je doprava. Zemědělská půda obsahuje průměrně 10 mg.kg⁻¹, např. v listech stromů kolem frekventovaných komunikací jsou zjišťovány hodnoty až 700 mg.kg⁻¹.
- Hlavními zdroji znečištění životního prostředí, a tedy potravního řetězce člověka kadmíem, jsou těžba rud železa a zinku, spalování fosilních paliv, výroba plastů. Závažným zdrojem jsou opotřebované a nesprávně likvidované akumulátorové baterie. Kadmium se může dostat do půdy jako součást nekvalitních amonných a především fosforečných hnojiv.
- Ke vstupu rtuti do životního prostředí přispívají hlavně: spalování uhlí, použití rtuti v průmyslu a zemědělství a manipulace s odpady. Celkové množství rtuti vstupující do atmosféry se odhaduje na 150 000 tun ročně, zhruba 2/3 připadají na přirozené zdroje. Koncentrace rtuti v nekontaminovaných půdách se pohybují v rozmezí 0,02–0,2 mg.kg⁻¹. Vzhledem k malé mobilitě rtuti v půdě přechází rtuť z půdy do rostlin jen málo. Obsah rtuti v rostlinách se pohybuje v desetinách až desítkách µg.kg⁻¹. Některé jedlé houby, ryby, měkkýši a korýši obsahují vyšší koncentrace rtuti (desetiny až jednotky mg.kg⁻¹).

Pesticidy

Pesticidy jsou širokou skupinou chemických prostředků na ochranu rostlin využívaných při pěstování a skladování rostlinné produkce, která zahrnuje čtyři hlavní typy: insekticidy používané pro regulaci

hmyzu, herbicidy používané pro regulaci plevelů, rodenticidy používané pro regulaci hlodavců a fungicidy používané pro regulaci plísní a hub. Dále mezi pesticidy patří i akaricidy (proti pavoukovitým), moluskocidy (proti měkkýšům) a regulátory růstu rostlin. K rozmachu využívání pesticidů došlo v 30. letech 20. století. Později bylo zjištěno, že mnohé z účinných látek jsou toxické (např. DDT, aldrin, chlordan, dieldrin, endrin, lindan aj.) a jsou značně perzistentní, tzn., že setrvávají dlouho v potravinovém řetězci a jejich množství se v organismu kumuluje. Proto došlo v různých zemích k postupnému zákazu řady z nich. Kromě zákazu jejich používání jsou legislativně stanoveny limity pro jejich zbytková množství (rezidua).

Melamin

Termín "melamin" je určen pro chemickou látku, avšak používá se také k označení melaminové pryskyřice, tj. plastu vyrobeného z melaminu polymerací. Melamin je metabolit pesticidu cyromazin, tvoří se v těle savců, kteří tento pesticid trávili. Uvádí se rovněž, že se cyromazin konvertuje na melamin i v rostlinách. Melamin, který se vyrábí průmyslově z močoviny, se používá: a) ve spojení s formaldehydem vzniká melaminová pryskyřice (velmi trvanlivý polymer) a melaminová pěna, která se používá k čištění; b) k výrobě hnojiv; c) v Africe při léčbě tzv. trypanosomiázy. Studie na zvířatech ukazují, že melamin může způsobovat ledvinové kameny, rakovinu a poškození reprodukce. Problematika toxicity melaminu se dostala do popředí zájmu poté, co byl zjištěn v USA výskyt melaminu v krmivech určených pro psy, kočky, prasata a kuřata. Melamin se dostal do těchto krmiv jako kontaminant rostlinné bílkoviny (pšeničného lepku a rýžového bílkovinného koncentráту) importované z Číny do USA. Výskyt melaminu v živočišných krmivech byl rovněž zjištěn v EU a stal se předmětem notifikace v systému RASFF. V září 2008 byl v Číně objeven melamin v mléce, nejprve v sušeném mléce pro dětskou výživu. Později byl melamin prokázán i v konzumním mléce a dalších mléčných výrobcích celé řady výrobců. Někteří čínští producenti mléka do ředěného mléka přidávali průmyslovou látku melamin (používanou při výrobě plastických hmot), aby zvýšili obsah dusíku, a tím při testech zamaskovali nízký obsah bílkovin. Toto falšování mělo smrtelné následky zejména pro malé děti.

Mikrobiální kontaminace

- **Rod *Salmonella*** obsahuje podle nejnovějších taxonomických studií pouze 4 patogenní druhy. *Salmonella typhimurium* způsobuje velmi vážné střevní onemocnění lidí – břišní tyfus, který se projevuje silnými bolestmi břicha, malátností a vysokými teplotami spojenými s blouzněním. Infekce se do zažívacího traktu dostává potravinami nebo pitnou vodou. *Salmonella enteritidis* se vyskytuje často v trusu ptáků (hlavně kachen a holubů), odkud se může dostat do potravin, bakterie jsou schopny množit se v potravinách živočišného původu. Salmonelóza může být smrtelná především u kojenců nebo malých dětí.
- **Rod *Listeria*** je v přírodě velmi rozšířený a vyskytuje se v potravinách, ale také ve fekáliích. To platí i o jeho patogenním druhu *Listeria monocytogenes*, který u oslabených jedinců (děti, těhotné ženy, rekonvalescenti, starší lidé apod.) může vyvolat encefalitidu, onemocnění jater a jiné nemoci s poměrně vysokou úmrtností. Vyskytuje se i ve stolici zdravých lidí a bývá přenášen nepasterovaným mlékem a jinými potravinami.
- **Rod *Pseudomonas*** zahrnuje přísně aerobní bakterie bez kvasných schopností. Některé druhy tohoto rodu se používají pro průmyslové oxidace různých organických sloučenin, hlavně při výrobě léků apod. Řada druhů tvoří barviva, a tím způsobují nežádoucí zbarvení potravin. Určité druhy vyvolávají v potravinách cizí vůně nebo pachy nebo pachuti. *Pseudomonas aeruginosa* jako potenciální patogen vyvolává řadu onemocnění, např. zánět močových cest, středního ucha či hnisání popálenin. Většina kmenů vylučuje vysoce toxický toxin A.

- Jednotlivé druhy rodu ***Escherichia*** jsou obyvateli střevního traktu různých živočichů. Mezi nejdůležitější patří *Escherichia coli*, který se nachází ve spodní části střevního traktu člověka a teplokrevných zvířat, vyskytuje se tedy i ve výkalech. Jeho přítomnost ve vodách nebo v potravinách je ukazatelem, že zde došlo k znečištění fekáliemi. Pravidelně se vyskytuje v potravinářských surovinách, které byly v kontaktu s hnojenou půdou. Některé jeho kmeny způsobují průjemová střevní onemocnění a onemocnění močových cest. Přítomnost *E. coli* ve vodě nebo v potravinech ukazuje, že stejným způsobem se do tohoto prostředí mohou dostat i patogenní střevní bakterie.

Potraviny nového typu, novel foods (PNT)

Potravinami nebo složkami potravin nového typu (PNT) se rozumí potraviny, u nichž nebyla doložena historie spotřeby před 15. 5. 1997, kdy vstoupilo v platnost Nařízení EP a R (ES) č. 258/1997 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách potravy. PNT podléhají schvalovacímu procesu před jejich uvedením na trh. Za potravinu nového typu se považuje potravina, která se před výše uvedeným datem významně nepoužívala pro konzumaci člověkem v rámci EU.

Geneticky modifikované organizmy (GMO)

Za GMO je považován organismus, s výjimkou člověka, jehož dědičná informace uložená v DNA byla změněna pomocí technik genového inženýrství, tedy jiným způsobem než běžným rozmnožováním a kombinací vloh rodičovského páru. Geneticky modifikovány mohou být rostliny, zvířata i mikroorganismy. Běžný spotřebitel se v současné době může nejčastěji setkat s produkty z GMO rostlinného původu. K předním světovým pěstitelům GM plodin patří USA, Argentina, Brazílie, Kanada, Indie, Čína, Paraguay a Jihoafrická republika. Ve světě jsou nejvíce pěstovány GM odrůdy sóji, kukuřice, bavlníku a řepky. Další plodiny, jejichž GM odrůdy se ve světě nejčastěji pěstují na produkčních plochách, jsou rýže, cukrovka, brambory, rajčata, paprika, papája a dýně. Většinou se jedná o plodiny odolné k herbicidům a hmyzím škůdcům. V současné době se GM plodiny uplatňují stejně jako nemodifikované, zejména pak jako potraviny a krmiva. GM potraviny a krmiva jsou takové, které obsahují GMO, sestávají z GMO nebo jsou z GMO vyrobeny. Na trh Evropské unie je povoleno uvádět pro krmné a potravinářské účely produkty z GM plodin, jejichž bezpečnost byla prověřena Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Jedná se o různé typy GM kukuřice, sóji, řepky a bavlníku. V současné době není v Evropské unii povolena produkce ani distribuce GMO živočišného původu (ryby, prasata, drůbež a jiná hospodářská zvířata) pro potravinářské účely. Krmiva určená pro výživu hospodářských zvířat v současné době mohou obsahovat složky získané z GM plodin (nejčastěji GM sója a kukuřice) či GM mikroorganismů (biomasa z GM kvasinek či bakterií). Maso a mléko získané od zvířat krmených GM krmivy se neliší od produktů získaných od hospodářských zvířat krmených tradičními krmivy. Na takovéto produkty se nevztahují pravidla pro označování, protože nejsou považovány za geneticky modifikované organizmy.

Cílem všech legislativních opatření, která jsou v současné době v rámci Evropské unie v platnosti, je zabezpečit vysokou ochranu lidí, zvířat a životního prostředí. Při posuzování možných rizik GM potravin a krmiv se vychází mimo jiné také z principu předběžné opatrnosti. Hodnocení rizik provádí Evropský úřad pro bezpečnost potravin ve spolupráci s členskými státy EU. Dosavadní studie, včetně několikaletého využívání GMO v potravinovém řetězci, neprokázaly negativní účinky schválených GMO na lidské zdraví. Dále se vyvíjí GMO, které budou lépe odolávat výkyvům klimatu, budou bezpečnější pro spotřebitele, a které směřují k vyšším nutričním hodnotám a k vyššímu obsahu látek prokazatelně pozitivních pro zdraví lidí. V souladu s rozvojem vědy je zajištěno i efektivní vyhodnocení jejich bezpečnosti pro spotřebitele.

Více informací na:

www.bezpecnostpotravin.cz

www.szpi.gov.cz

Přílohy

Příloha A

Oznámení přijatá systémem RASFF v České republice v roce 2014

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
1.	2. 1. 2014	2013.1637-inf15	Varování	sýr	Listeria monocytogenes	Německo	Francie	SVS
2.	3. 1. 2014	2013.1661-inf10	Varování	bezlepkový pohankový chléb	nedeklarovaný lepek	Německo	Německo	SZPI
3.	6. 1. 2014	2013.1696-inf01	Informace	kokosová tyčinka	nedeklarovaný lepek	Maďarsko	Maďarsko	SZPI
4.	9. 1. 2014	2014.0020-add01	Varování	mleté chilli	Salmonella spp.	Německo	Spojené království	SZPI, OOVZ
5.	10. 1. 2014	2014.0028	Informace	plná sušená drůbeží krev	úlomky kostí	Polsko	ČR	ÚKZÚZ
6.	14. 1. 2014	13-726-add02	Novinka	koňské maso	podvod	Německo	Francie, Španělsko	SVS
7.	17. 1. 2014	2013.1688-inf03	Informace	struhadlo na brambory	migrace niklu	Polsko	Polsko	OOVZ
8.	17. 1. 2014	2014.0074	Informace	drůbeží maso	Salmonella enteritidis	Polsko	Polsko (surovina z ČR)	SVS
9.	20. 1. 2014	2014.0052-add01	Varování	mražený lezoun indický (Anabas testudineus)	nepovolená leukomalachitová zeleň	Nizozemsko	Vietnam přes Nizozemsko	SVS
10.	29. 1. 2014	2014.0125	Informace	sójová moučka (krmivo)	Salmonella Mbandaka	Německo	Německo	SVS
11.	31. 1. 2014	2014.0135	Informace	krmná směs pro papoušky se slunečnicovými semínky	aflatoxiny	Belgie	Belgie (surovina z Egypta)	ÚKZÚZ
12.	5. 2. 2014	2014.0082-inf01	Varování	doplněk stravy	vysoký obsah vitamínu B ₆	Maďarsko	USA	SZPI
13.	5. 2. 2014	13-715-add05	Novinka	doplněk stravy OxyElite Pro	nepříznivé účinky způsobené doplňkem stravy	Slovensko	USA	SZPI
14.	7. 2. 2014	2014.0187	Varování	kojenečké mléko	vysoký obsah jódu	Nizozemsko	Nizozemsko	SVS, OOVZ
15.	6. 2. 2014	2014.0175	Informace	cholinchlorid	nepovolená GMO rýže Bt63	Belgie	Čína	ÚKZÚZ
16.	10. 2. 2014	2014.0190	Informace	mražené drůbeží maso	Salmonella enteritidis	Polsko	Polsko (surovina z ČR)	SVS
17.	12. 2. 2014	2014.0147-inf01	Informace	doplněk stravy SAW	nepovolené složky citrulin malát, arginin alfa-ketoglutarát, beta-alanin a arginin malát	Polsko	Polsko	SZPI
18.	14. 2. 2014	2014.0222-add01	Varování	sýr rokfór	shigatoxin produkující E. coli	Francie	Francie	SVS
19.	14. 2. 2014	2014.0230	Informace	doplněk stravy Amix Opti Pack	nepovolené složky (cheláty minerálních látek a aminokyselin)	Litva	Spojené království	SZPI

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
20.	20. 2. 2014	2014.0217-add01	Varování	uzené šproty	benzo(a)pyren a těžké PAH	Lotyšsko	Lotyšsko	SVS
21.	20. 2. 2014	2014.0238-inf01	Varování	uzené šproty	benzo(a)pyren a PAH	Lotyšsko	Lotyšsko	SVS
22.	20. 2. 2014	2014.AIQ	Odmítnutí na hranicích	sardinky v oleji	histamin	Německo	Indonésie	SVS
23.	21. 2. 2014	2014.0002-inf02	Informace	melaminová miska	migrace formaldehydu	UK	Čína	OOVZ
24.	25. 2. 2014	2014.0267	Informace	cholinchlorid	nepovolená GM rýže Bt63	Belgie	Čína	ÚKZÚZ
25.	26. 2. 2014	2014.0242-inf01	Informace	doplněk stravy T-100 Male Testo Booster	nepovolené umístění na trh	Polsko	Polsko	SZPI
26.	6. 3. 2014	2014.0257-inf02	Informace	doplněk stravy ZMA	aspartát hořčnatý	Polsko	USA	SZPI
27.	14. 3. 2014	2014.0351	Varování	kořenící směs	nedeklarovaný sezam	Slovensko	Polsko	SZPI
28.	24. 3. 2014	2014.0391	Varování	mražené maliny	norovirus	Nizozemsko	Čína	SZPI
29.	25. 3. 2014	2014.0399	Informace	potravin. aditivum E153	arzen	Německo	Slovinsko	SZPI
30.	26. 3. 2014	2014.0390-add01	Varování	sýr gorgonzola	Listeria monocytogenes	Itálie	Itálie	SVS
31.	1. 4. 2014	2014.AOK	Odmítnutí na hranicích	rozinky	ochratoxin A	Bulharsko	Afgánistán	SZPI
32.	3. 4. 2014	2014.0446	Informace	citrony	bifenyl	Slovensko	Turecko	SZPI
33.	9. 4. 2014	2014.0487	Informace	chlazené drůbeží maso	Samonella spp.	Polsko	ČR	SVS
34.	10. 4. 2014	2014.0489	Informace	pálivá omáčka	nebezpečí rozbití sklenice z důvodu vysokého tlaku	Nizozemsko	Nizozemsko	SZPI
35.	14. 4. 2014	2014.0508	Informace	uhlohydrátová tyčinka	plíseň	Německo	Německo	SZPI
36.	16. 4. 2014	2014.0502-inf02	Varování	podmáslový koláč s bobulovým ovocem	propuknutí onemocnění hepatitidou A	Německo	Německo	SZPI
37.	17. 4. 2014	2014.0527	Varování	picí brýle	di(2-propylheptyl) ftalát (DHPH)	Německo	Čína	OOVZ
38.	18. 4. 2014	2014.0488-add02	Informace	mandlové pečivo	úlomky skla	Itálie	Itálie	SZPI
39.	18. 4. 2014	2014.0507-add01	Informace	humr norský (Nephrops norvegicus)	vysoký obsah siřičitanu	Itálie	Irsko	OOVZ
40.	23. 4. 2014	2014.0554	Varování	kukuřičná strouhanka	deoxynivalenol	Slovensko	ČR	SZPI
41.	25. 4. 2014	2014.0562	Informace	pěnová cukrovinka (lízátko)	vysoký obsah E104 - chinolinová žluť	Slovensko	Čína přes ČR	SZPI
42.	29. 4. 2014	2014.0563-inf02	Informace	sýrový přípravek	nečistoty	Německo	Maďarsko	SVS
43.	30. 4. 2014	2014.0591	Informace	syrové loupané krevety	překročení MRL oxytetracyklinu	Německo	Vietnam	SVS

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
44.	6. 5. 2014	2014.0617	Varování	doplňěk stravy	sildenafil thiono analog	Itálie	ČR	SZPI
45.	8. 5. 2014	2014.0628	Varování	doplňěk stravy	benzo(a)pyren	Nizozemsko	Spojené království	SZPI
46.	12. 5. 2014	2014.0565-inf04	Varování	hroznové víno	methomyl	Německo	Peru	SZPI
47.	12. 5. 2014	2014.0403-add01	Varování	pistácie	aflatoxiny	Německo	Írán přes Německo	SZPI
48.	16. 5. 2014	2014.0681	Varování	cherry rajčata	propuknutí onemocnění	Francie	Maroko	SZPI
49.	22. 5. 2014	2014.0654-inf02	Informace	doplňěk stravy Opti-Women	nepovolený magnesium aspartát	Polsko	USA	SZPI
50.	23. 5. 2014	2014.0656-inf01	Informace	doplňěk stravy Arnold Iron Pump	nepovolený vinpocetin	Polsko	USA	SZPI
51.	28. 5. 2014	2014.0742	Informace	doplňěk stravy Miracle Frooties	nepovolená složka (PNT) Synsepalum dulcificum	Dánsko	USA	SZPI
52.	3. 6. 2014	2014.0768	Varování	mražený králík	nitrofurán(metabolit) furazolidon (AOC)	Německo	Čína	SVS
53.	4. 6. 2014	2014.0642-inf03	Varování	inaktivované (krmné) kvasnice	melamin	Polsko	Litva (surovina z ČR)	ÚKZÚZ
54.	5. 6. 2014	2014.0777	Informace	doplňěk stravy Brusnice Akut	vysoký obsah E 129 - červeň Allura AC	Slovensko	ČR	SZPI
55.	10. 6. 2014	2014.0740	Varování	mražená selečí pečeně	Salmonella Derby	Francie	Francie	SVS
56.	11. 6. 2014	2014.0794	Informace	sušená střívkva pro psy	Salmonella Stanley	Slovensko	ČR	SVS
57.	12. 6. 2014	2014.0786-inf02	Varování	syrové mléko a sýr mozzarella	aflatoxiny	Itálie	Itálie	SVS
58.	16. 6. 2014	2014.0665-inf04	Varování	doplňěk stravy Brutal Blade	nebezpečí předávkování kyselinou nikotinovou	Maďarsko	USA	SZPI
59.	19. 6. 2014	2014.0841	Varování	čočka velkozrná	vysoký obsah olova	Slovensko	ČR	SZPI
60.	20. 6. 2014	2014.0753-inf01	Informace	filety ze sledů	nepovolené užití barviv E110, E124	Litva	Litva	SVS
61.	20. 6. 2014	2014.0847	Varování	loupané arašídý (krmivo)	aflatoxiny	Belgie	Madagaskar	ÚKZÚZ
62.	25. 6. 2014	2014.0870	Informace	doplňěk stravy AMIX Life's Vitality	nepovolené složky (cheláty)	Litva	USA přes ČR	SZPI
63.	27. 6. 2014	2014.0887-inf01	Varování	sýr Reblochon AOP	Salmonella Kedougou	Francie	Francie	SVS
64.	28. 6. 2014	2014.0890	Varování	vepřové maso	syntetický hormon diethylstilbestrol (DES)	Dánsko	Dánsko	SVS
65.	3. 7. 2014	2014.0666-inf03	Varování	doplňěk stravy Opti Pack Amix Nutrition	nebezpečí předávkování kyselinou nikotinovou	Polsko	Spojené království přes Gibraltar	SZPI
66.	4. 7. 2014	2014.0823-add01	Informace	doplňěk stravy Animal M-STAK	nepovolené umístění na trh a nepovolená složka Rhodiola Rosea	Polsko	USA přes Nizozemsko	SZPI

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
67.	4. 7. 2014	2014.0833-add01	Informace	doplňek stravy Animal Rage	nepovolené složky PNT Schisandra chinensis, Cordyceps sinensis, Rhodiola rosea	Polsko	USA přes Nizozemsko	SZPI
68.	9. 7. 2014	2014.0942	Varování	patizony	methamidophos	Nizozemsko	Jižní Afrika	SZPI
69.	11. 7. 2014	2014.0946-add01	Informace	přidatná látka	arzen	Itálie	Čína	SZPI
70.	14. 7. 2014	2014.0965	Informace	chlazené kuřecí části	Salmonella spp.	Polsko	Polsko	SVS
71.	18. 7. 2014	2014.0934-inf01	Informace	limety	carbofuran	Německo	Brazílie přes Německo	SZPI
72.	18. 7. 2014	2014.0993	Informace	pálivá omáčka Sambal Oelek	nebezpečí poranění v důsledku vystřelování víček z přetlakovaných sklenic	Nizozemsko	Nizozemsko	SZPI
73.	23. 7. 2014	2014.0883-inf21	Varování	telecí maso	zakázaná látka nitrofurán (metabolit) furazolidon (AOZ)	Belgie	Nizozemsko	SVS
74.	24. 7. 2014	2014.0845-add01	Informace	doplňek stravy Super Pump MAX	nepovolené složky Oxytropis falcate extrakt a glycerofosfát sodný	Polsko	USA	SZPI
75.	25. 7. 2014	2014.1030	Varování	doplňek stravy Moringa Oleifera	olovo	Německo	Německo	SZPI
76.	29. 7. 2014	2014.1037-add01	Varování	sýr ze syrového mléka	STEC	Francie	Francie	SVS, SZPI, OOVZ
77.	1. 8. 2014 (31. 7. 2014)	2014.1071	Varování	čerstvá bazalka	Salmonella	Německo	ČR	SZPI
78.	8. 8. 2014	2014.0988-add01	Varování	zpracovaný sýrový prášek	Salmonella Brandenburg	Maďarsko	Nizozemsko	SZPI
79.	20. 8. 2014	2014.1162	Informace	doplňek stravy Nutrex lipo 6	nepovolená látka syntetický guggulsteron	Polsko	USA	SZPI
80.	21. 8. 2014	2014.1173	Informace	doplňek stravy AMINO 1	nepovolená látka betain	Polsko	USA	SZPI
81.	22. 8. 2014	2014.1179	Varování	vejce a skořápky	Salmonella enteritidis	Dánsko	Dánsko	SVS
82.	25. 8. 2014	2014.1180-inf01	Varování	sýr ze syrového mléka	STEC	Francie	Francie	SVS
83.	26. 8. 2014	2014.1187	Informace	čajové sítko	migrace niklu	Německo	Německo	OOVZ
84.	27. 8. 2014	2014.0938-inf09	Varování	vejce (propuknutí onemocnění)	Salmonella enteritidis	Německo	Německo	SVS
85.	27. 8. 2014	2014.1100-inf04	Informace	sušenky	vysoký obsah siřičitanů	Rumunsko	Rumunsko	SZPI
86.	28. 8. 2014	2014.1072-inf07	Varování	vejce (propuknutí onemocnění)	Salmonella enteritidis	Německo	Německo	SVS
87.	28. 8. 2014	2014.1124-inf02	Informace	doplňek stravy	nepovolená Mucuna pruriens a vinpocetin	Maďarsko	USA	SZPI
88.	29. 8. 2014	2014.1201-inf01	Informace	doplňek stravy MAN SCORCH V4	nepovolené látky evodiamin a fenylethylamin	Polsko	USA	SZPI

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
89.	2. 9. 2014	2014.1194-inf05	Varování	houby enoki	Listeria monocytogenes	Nizozemsko	Jižní Korea	SZPI
90.	2. 9. 2014	2014.1048-inf02	Informace	nealkoholický nápoj	vysoký obsah kyseliny benzoové (E210)	Nizozemsko	Vietnam	SZPI
91.	5. 9. 2014	2014.1063-inf10	Varování	vejce (propuknutí onemocnění)	Salmonella enteritidis	Německo	Německo	SVS
92.	5. 9. 2014	2014.1160-inf08	Varování	rozmražený mečoun (Xiphias gladius)	rtuť	Itálie	Nizozemsko	SVS
93.	9. 9. 2014	2014.1206-inf01	Varování	sušené meruňky	nedeklarované siřičitany	Polsko	Uzbekistán	SZPI
94.	11. 9. 2014	2014.0933-add01	Varování	prášek ze sušených listů kopřiv	Salmonella Kottbus	Německo	Německo přes Švédsko	SZPI
95.	11. 9. 2014	2014.1032-inf07	Informace	doplňek stravy Arnold Iron Pack	nepovolené látky vinpocetin a bór citrát	Polsko	USA přes Spojené království a Španělsko	SZPI
96.	15. 9. 2014	2014.1280	Informace	konzerva s ananasovým kompotem	migrace cínu	Chorvatsko	ČR (surovina z Vietnamu)	OOVZ
97.	1. 10. 2014	2014.1326-add01	Varování	červené grepy	fenamiphos	Nizozemsko	Zimbabwe přes Nizozemsko	SZPI
98.	3. 10. 2014	2014.0545-inf02	Informace	kukuřičná lepková moučka	Salmonella Rissen	Rakousko	Rakousko	SVS
99.	6. 10. 2014	2014.1363	Varování	žvýkačka pro psy	Salmonella Derby a vysoký obsah Enterobacteriaceae	Rakousko	ČR	SVS
100.	7. 10. 2014	2014.1367	Varování	žvýkačka pro psy	Salmonella Derby, Salmonella London, Salmonella typhimurium DT 104 a vysoký obsah Enterobacteriaceae	Rakousko	ČR	SVS
101.	10. 10. 2014	2014.1293-inf01	Informace	doplňek stravy Arnold Series Iron Cuts	nepovolené složky nového typu 3,3'-diindolylmethane (DIM), Gymnema sylvestre a Lagerstroemia speciosa a nepovolené látky vinpocetin, evodiamin a bór citrát	Polsko	USA	SZPI
102.	13. 10. 2014	2014.1393	Varování	čerstvá a mražená kuřata, kuřecí části, kuřecí játra	Salmonella Indiana	Dánsko	Dánsko	SVS
103.	14. 10. 2014	2014.1391-inf02	Varování	celozrnné pšeničné těstoviny	ochratoxin A	Německo	Itálie	SZPI

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
104.	15. 10. 2014	2014.1406	Varování	pečicí forma	migrace olova	Německo	Čína	OOVZ
105.	16. 10. 2014	2014.1412	Varování	konzervované sardinky	histamin	Slovinsko	Indonésie	SVS
106.	17. 10. 2014	2014.1420	Varování	čokoládovo-vanilkový dezert	vysoký obsah peroxidu vodíku	Německo	ČR	SVS
107.	17. 10. 2014	2014.BQG	Odmítnutí na hranicích	pistácie	aflatoxiny	Německo	Írán	SZPI
108.	20. 10. 2014	2014.1182-add01	Varování	doplňek stravy The True Original Animal PAK	nepovolené složky nového typu ženšen (Siberian), Ostropestřec mariánský (Silybum marianum), nepovolené látky arginin alfa-ketoglutarát a L-karnitin fumarát a nedostatečné označení	Polsko	USA	SZPI
109.	20. 10. 2014	2014.0836-inf02	Informace	doplňek stravy Animal Cuts	nepovolené uvádění na trh/ látky nepovolené pro doplňky stravy (Medvědice lékařská list, Coleus forskohlii, Ashwagandhaextrakt, Rhodiolarosae, B-fenyletylamin, Bioperine (Piper nigrum)) a nepovolená složka nového typu Rhodiola rosea	Polsko	USA	SZPI
110.	24. 10. 2014	2014.1442	Varování	krmivo pro psy	Salmonella typhimurium, vysoký obsah Enterobacteriaceae	Rakousko	ČR	SVS
111.	3. 11. 2014	2014.1477	Varování	nealkoholický nápoj jahodový	podezření na otravu	Nizozemsko	Maďarsko přes ČR	SZPI
112.	5. 11. 2014	2014.1492	Varování	konzervované sardinky	kadmium	Německo	Thajsko	SVS
113.	14. 11. 2014	2014.1249-inf12	Informace	riboflavin (vitamín B ₂)	nepovolený GM Bacillus subtilis	Rakousko	Čína přes Německo	ÚKZÚZ
114.	20. 11. 2014	2014.1355-add01	Varování	doplňek stravy Green Nature Double Force Form	rtuť	Nizozemsko	Čína přes Hong Kong a Nizozemsko	SZPI
115.	21. 11. 2014	2014.1588	Varování	drůbeží sekaná	Salmonella enterica	Slovensko	ČR	SVS
116.	21. 11. 2014	2014.1593	Varování	směs mořských plodů	nedeklarované alergen (lepek, sója, vejce)	Nizozemsko	Čína	SVS
117.	21. 11. 2014	2014.1596	Varování	ovesná kaše	atropin	Německo	Švýcarsko	SZPI

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Oznamuje	Země původu	Dozorový orgán
118.	25. 11. 2014	2014.1392-inf03	Informace	konzervované krmivo pro domácí mazlíčky	histamin	Polsko	Thajsko přes Itálii	SVS
119.	9. 12. 2014	2014.1680	Varování	čokoláda	mléčný protein	Slovinsko	Slovinsko	SZPI
120.	11. 12. 2014	2014.1691	Varování	krutony	nedeklarovaný celer	Slovensko	ČR	SZPI
121.	12. 12. 2014	2014.1694	Varování	dětská bio výživa	atropin	Německo	Švýcarsko	SZPI
122.	12. 12. 2014	2014.1657-inf01	Informace	riboflavin (vitamin B2)	nepovolený GM Bacillus subtilis	Švýcarsko	Čína přes Švýcarsko	ÚKZÚZ
123.	18. 12. 2014	2014.1724	Varování	dětská výživa	atropin	Německo	Německo	SZPI
124.	18. 12. 2014	2014.1720	Informace	paštika s kachními játry	nesprávné značení	Dánsko	ČR	SVS
125.	19. 12. 2014	2014.1743	Varování	kapsle s oregánovým olejem	nedeklarovaný citral	Německo	Německo	SZPI
126.	23. 12. 2014	2014.1772	Informace	sardinky v tomatové omáčce	kadmium	Německo	Thajsko	SVS
127.	30. 12. 2014	2014.1783	Varování	ořechový slad	skleněné střepy	Německo	Itálie	SZPI
128.	30. 12. 2014	2014.1784	Informace	hluboce zmražené makrely	hnilobný zápach	Slovensko	ČR	SVS
129.	30. 12. 2014	2014.1785	Varování	čokoládové pralinky s oplatkou a lískovými ořechy	Salmonella skupiny E1	Německo	Německo	SZPI

Příloha B

Oznámení odeslaná systémem RASFF v ČR na základě kontroly trhu v roce 2014

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
1.	6. 1. 2014	2014.0013	Informace	doplněk stravy CORIOLUS-MRL	nepovolená složka nového typu Coriolus versicolor (Outkovka pestrá)	Spojené království	SZPI
2.	14. 1. 2014	2014.0053	Varování	mák modrý	vysoký obsah morfinu	Maďarsko	SZPI
3.	16. 1. 2014	2014.0063	Informace	melaminová miska	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
4.	17. 1. 2014	2014.0066	Informace	kuřecí stehna	Salmonella enteritidis	ČR	SVS
5.	17. 1. 2014	2014.0069	Informace	plastové kuchyňské náčiní	migrace primárních aromatických aminů	Čína	OOVZ
6.	13. 2. 2014	2014.0221	Varování	doplněk stravy Phentramine-RX Extreme T5s	DMAA	USA (vyrobeno ve Spojeném království)	SZPI
7.	20. 2. 2014	2014.0246	Varování	vepřový gyros	Salmonella spp.	ČR	SVS
8.	26. 2. 2014	2014.0273	Informace	sušený kandovaný ananas	vysoký obsah barviva E110 - žlutý SY	Thajsko	SZPI
9.	4. 3. 2014	2014.0292	Varování	uzené šproty	polycyklické aromatické uhlovodíky	Lotyšsko	SVS
10.	5. 3. 2014	2014.0296	Informace	rybí moučka	Salmonella enterica	Dánsko, přes Slovensko	SVS
11.	26. 3. 2014	2014.0408	Varování	uzené šproty	polycyklické aromatické uhlovodíky	Estonsko	SZPI, SVS
12.	28. 3. 2014	2014.0422	Varování	doplněk stravy TRIBU	nepovolený 1-dehydro-androstenedion	ČR	SZPI
13.	15. 4. 2014	2014.0512	Varování	doplněk stravy AMIX GuggulLean	nepovolený progesteron a 1-dehydro-androstenedion	ČR	SZPI
14.	16. 4. 2014	2014.0522	Informace	kovový mlýnek	uvolňující se kovové částice	Čína, přes Polsko	OOVZ
15.	16. 5. 2014	2014.0670	Varování	mák modrý	vysoký obsah morfinu	Francie (baleno na Slovensku) přes ČR	SZPI
16.	27. 5. 2014	2014.0727	Informace	cherry rajčata	E. coli (STEC)	Maroko	SZPI
17.	28. 5. 2014	2014.0735	Varování	rýžovo-kukuřičný snack s příchutí cheddaru	nedeklarovaný lepek	ČR	SZPI
18.	28. 5. 2014	2014.0737	Informace	sklenice s dekorem	migrace kadmia a olova	ČR	OOVZ
19.	28. 5. 2014	2014.0736	Informace	melaminová lžice	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
20.	29. 5. 2014	2014.0748	Informace	sušené rozinky	minerální olej	Írán	SZPI
21.	2. 6. 2014	2014.0760	Informace	chlazená kuřecí křídla	Salmonella enteritidis	Polsko	SVS
22.	10. 6. 2014	2014.0788	Informace	sójová omáčka	3-MCPD	Thajsko	SZPI
23.	9. 7. 2014	2014.0931	Informace	doplněk stravy Himalaya MENTAT	nepovolená složka Mucuna pruriens	Indie přes Lotyšsko	SZPI
24.	25. 7. 2014	2014.1024	Informace	melaminová miska	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
25.	25. 7. 2014	2014.1025	Informace	melaminová miska	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ

Poř. číslo	Datum	Referenční číslo	Kategorie	Produkt	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
26.	29. 7. 2014	2014.1041	Informace	melaminová naběračka	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
27.	30. 7. 2014	2014.1046	Varování	doplňěk stravy VemoHerb Bulgarian Tribulus	nepovolený 1-dehydroandrostenedion	Bulharsko	SZPI
28.	30. 7. 2014	2014.1052	Varování	doplňěk stravy Tribulus Forte	nepovolený 1-dehydroandrostenedione	Bulharsko	SZPI
29.	31. 7. 2014	2014.1069	Varování	doplňěk stravy Compress Fever	nepovolený progesteron	ČR	SZPI
30.	6. 8. 2014	2014.1104	Varování	doplňěk stravy Weider Tribulus Terrestris	nepovolené THC a dehydroandrostenedion	Německo	SZPI
31.	13. 8. 2014	2014.1132	Informace	melaminová lžice	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
32.	13. 8. 2014	2014.1137	Varování	doplňěk stravy TRIBU X	nepovolený tetrahydrocannabinol	Maďarsko	SZPI
33.	27. 8. 2014	2014.1193	Informace	melaminová miska	migrace formaldehydu	Čína	OOVZ
34.	28. 8. 2014	2014.1205	Varování	doplňěk stravy Tribulus	nepovolený tetrahydrocannabinol	Rumunsko	SZPI
35.	26. 9. 2014	2014.1315	Informace	bezlepkové cereálie	nedeklarovaný lepek	ČR	SZPI
36.	3. 10. 2014	2014.1354	Informace	ovocný nápoj	plíseň	Maďarsko	SZPI
37.	16. 10. 2014	2014.1411	Informace	mlýnek na kávu	kovové piliny	Čína	OOVZ
38.	20. 10. 2014	2014.1421	Varování	paštika s bažantím masem, paštika se srnčím masem	olovo	Německo	SVS
39.	24. 10. 2014	2014.1439	Informace	krůtí mletý masný výrobek	Salmonella Saintpaul	Polsko	SVS
40.	29. 10. 2014	2014.1456	Varování	kuřecí stehenní řízký	Salmonella enteritidis	Polsko	SVS
41.	30. 10. 2014	2014.1461	Varování	doplňěk stravy Vimax	sildenafil	Kanada	SZPI
42.	3. 11. 2014	2014.1478	Varování	uzený tuňák	rtuť	Itálie	SZPI, SVS
43.	3. 11. 2014	2014.1479	Informace	uzený marlín	kadmium, rtuť	Itálie	SZPI, SVS
44.	3. 11. 2014	2014.1481	Informace	telecí klobása	nedeklarovaná hořčice	Polsko	SVS
45.	7. 11. 2014	2014.1509	Informace	pekingské zelí	chlorpyrifos	Polsko	SZPI
46.	17. 11. 2014	2014.1548	Varování	kukuřičná zrna	fumonisin	Maďarsko	SZPI
47.	19. 11. 2014	2014.1571	Varování	mrkev	kadmium a olovo	Polsko	SZPI
48.	24. 11. 2014	2014.1602	Varování	lísková jádra loupaná	aflatoxiny	Gruzie	SZPI
49.	25. 11. 2014	2014.1606	Informace	mlýnek na kávu	kovové úlomky	Čína	OOVZ
50.	25. 11. 2014	2014.1609	Informace	mlýnek na ořechy	plastové úlomky	Čína	OOVZ
51.	4. 12. 2014	2014.1653	Varování	rajčata	flonicamid	Polsko	SZPI
52.	5. 12. 2014	2014.1663	Varování	doplňěk stravy Erektion	tetrahydrocannabinol (THC)	Polsko	SZPI
53.	5. 12. 2014	2014.1665	Varování	doplňěk stravy Tribusteron	tetrahydrocannabinol (THC)	Polsko	SZPI
54.	17. 12. 2014	2014.1709	Varování	mražené solené kuřecí řízký	Salmonella brandenburg	Brazílie	SVS
55.	19. 12. 2014	2014.1730	Informace	hlávkový salát	iprodion	Polsko	SZPI

Oznámení odeslaná systémem RASFF v ČR na základě kontroly dovozu v roce 2014 jsou uvedena v Tabulce č. 2, str. 17.

Seznam zkratek

AT	Rakouská republika
BE	Belgické království
BG	Bulharská republika
CH	Švýcarská konfederace
CY	Kyperská republika
ČR (CZ)	Česká republika
DE	Spolková republika Německo
DG SANCO	Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a ochranu spotřebitele (Directorate General for Health and Consumer Affairs)
DG SANTE	Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a bezpečnost potravin (Directorate General for Health and Food Safety)
DK	Dánské království
EE	Estonská republika
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin (European Food Safety Authority)
EFTA	Evropské sdružení volného obchodu (European Free Trade Association)
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
ES	Španělské království
EU	Evropská unie
FCM	Materiály a předměty určené pro styk s potravinami (Food Contact Materials)
FI	Finská republika
FR	Francouzská republika
GB	Spojené království Velké Británie a Severního Irsku
GMO	Geneticky modifikovaný organizmus
GR	Řecká republika
GŘC	Generální ředitelství cel
HU	Maďarská republika
IE	Irsko
IS	Islandská republika
IT	Italská republika
LT	Litovská republika
LU	Lucemburské velkovévodství
LV	Lotyšská republika
MT	Maltská republika
MZ	Ministerstvo zdravotnictví ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
NKM	Národní kontaktní místo systému RASFF
NL	Nizozemské království
NO	Norské království
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví
PNT	Potraviny nového typu
PL	Polská republika
PT	Portugalská republika
RASFF	Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed)
RO	Rumunsko
SE	Švédské království
SI	Slovinská republika
SK	Slovenská republika
SVS	Státní veterinární správa
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek č. 1	Schéma fungování RASFF v ČR	7
Tabulka č. 1	Vývoj počtu oznámení týkajících se České republiky od roku 2004.	8
Tabulka č. 2	Oznámení odeslaná systémem RASFF z ČR týkající se kontroly dovozu v roce 2014	14
Tabulka č. 3	Oznámení, ve kterých byla v roce 2014 uvedena Česká republika jako země původu	17
Tabulka č. 4	Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem chemické kontaminace v roce 2014	19
Graf č. 1	Podíl oznámení týkajících se potravin a krmiv na celkovém počtu oznámení týkajících se České republiky v roce 2014	8
Graf č. 2	Podíl jednotlivých oznámení v roce 2014 dle zpracování týkajících se České republiky	8
Graf č. 3	Podíl jednotlivých oznámení podle kategorií na úrovni České republiky a Evropské unie v roce 2014	9
Graf č. 4	Počet oznámení přijatých Evropskou komisí z jednotlivých členských států v roce 2014	9
Graf č. 5	Oznámení přijatá v roce 2014, rozdělená dle kategorie nevyhovujícího výrobku . . .	10
Graf č. 6	Oznámení přijatá v roce 2014, rozdělená podle typu nebezpečí	11
Graf č. 7	Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu v roce 2014, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku	12
Graf č. 8	Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu v roce 2014, rozdělená podle typu nebezpečí	13
Graf č. 9	Četnost jednotlivých kontaminantů v roce 2014	18

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Odbor bezpečnosti potravin

č. j. 32270/2015-MZE-18111

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

www.eagri.cz, www.bezpecnostpotravin.cz, www.viscojis.cz

© 2015